

<i>Sorszám:</i> Ny/5.	<i>Tárgy:</i> A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2025. évi ellátásának átfogó értékelése
<i>Döntéshozatal módja:</i> Egyszerű többség	<i>Véleményező bizottság:</i> Humán és Szociális Bizottság
<i>Tárgyalás módja:</i> Nyílt ülés	<i>Előkészítette:</i> Tárnok Lászlóné jegyző dr. Szabó-Bimbó Mária osztályvezető Igazgatási Osztály Győriné Kozma Éva igazgató, BVSZSZK

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény *(a továbbiakban: Gyvt.)* 96. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezések értelmében a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig – *a külön jogszabályban meghatározott tartalommal* – átfogó értékelést készít, amelyet a képviselő-testület megtárgyal. Az értékelést meg kell küldeni a Békés Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya *(a továbbiakban: gyámhatóság)* részére. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet az önkormányzat felé. A helyi önkormányzat hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait, és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

Az átfogó értékelés tartalmi követelményeit a 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. sz. melléklete tartalmazza, amelynek megfelelően elkészítettük az előterjesztés mellékletét képező értékelést.

Az elmúlt évben is határidőben tettünk eleget e kötelezettségünknek. A felügyeleti szerv a tájékoztató kapcsán nem jelzett, a Gyvt. 96. § (6) bekezdése szerinti javaslattétel nem érkezett.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az alábbi határozati javaslatot szíveskedjen elfogadni.

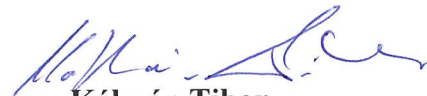
Határozati javaslat:

1. Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2025. évi ellátásáról szóló átfogó értékelést megtárgyalta és a határozat mellékletét képező tartalommal elfogadja azt.
2. A Képviselő-testület felkéri a Polgármestert, hogy gondoskodjon az elfogadott értékelés Békés Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya részére történő megküldéséről.

Határidő: azonnal

Felelős: Kálmán Tibor polgármester

Békés, 2026. május 15.

Kálmán Tibor
polgármester

Jogi ellenjegyző

Pénzügyi ellenjegyző

ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS
BÉKÉS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATAINAK
2025. ÉVI
ELLÁTÁSÁRÓL

2026. MÁJUS 11.

„Az fogja jól bírni az élet megpróbáltatásait és az lesz eredményes, aki gyermekkorában jól érezhette magát a bőrében.”

/Vekerdy Tamás/

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig átfogó értékelést készít, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 10. számú melléklete szerinti tartalommal.

E jogszabályhely alapján a települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

- A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0–18 éves korosztály adataira.
- Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
- Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
- A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
- Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenció elképzelések).
- A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.
- A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, droprevenció stb.).

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

Békés város Békés vármegye negyedik legnépesebb települése, csak Békéscsaba, Gyula, valamint Orosháza rendelkezik nagyobb számú népességgel.

Békés elmúlt öt évének demográfiai mutatói az alábbiak szerint alakultak.

Év	Lakosság szám december 31-én (fő)	A lakosságból 0-18 éves korú (fő)
2021.	18.868	3.424
2022.	18.692	3.393
2023.	18.564	3.392
2024.	18.377	3.304
2025.	18.189	3.252

Békés 2025. évi demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira az alábbi táblázat szerint alakultak, ahol összehasonlításképpen feltüntetésre kerültek az előző évi adatok is.

Év	Lakosság szám december 31-én (fő)	0-18 éves korú összesen (fő)	0-18 éves korú férfi (fő)	0-18 éves korú nő (fő)	A lakosság hány %-a a 0-18 évesek aránya
2022.	18.692	3.393	1.760	1.633	18,1%
2023.	18.564	3.392	1.744	1.648	18,27%
2024.	18.377	3.304	1.705	1.599	17,9%
2025.	18.189	3.252	1.693	1.559	17,8%
Változás (fő)	- 188	- 52	- 12	-40	

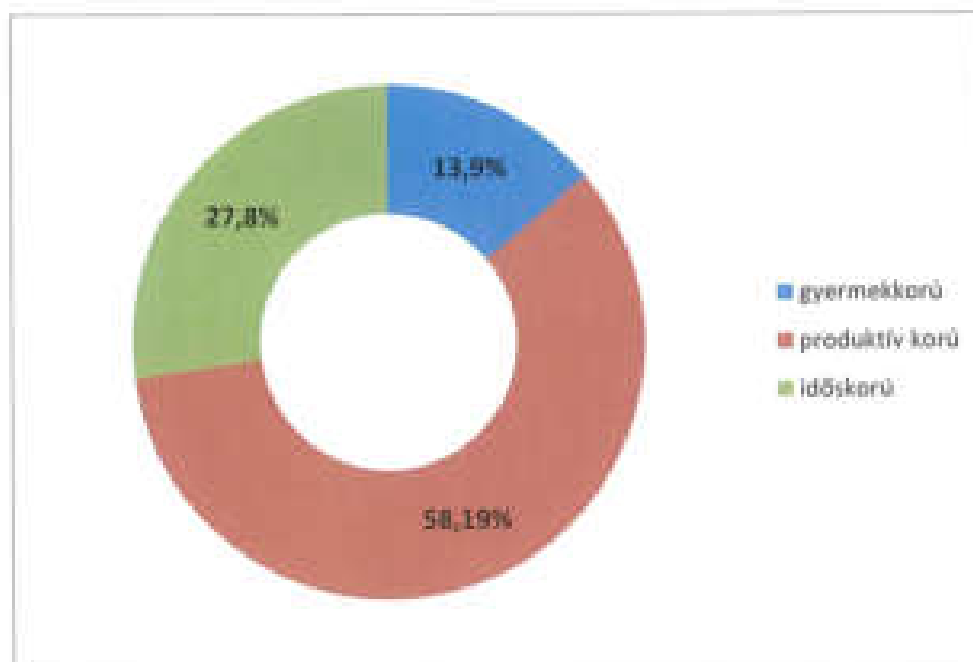
Az előző évi adatokhoz viszonyítva a lakosság szám összesen 188 fővel csökkent. Összehasonlításként a csökkenés 2023-ban 128 fő, 2024-ben 187 fő volt ez a szám. A 0-18 évesek száma 52 fővel kevesebb az előző évnél, 2023-ban 1 fő, 2024-ben 88 fő volt a csökkenés.

Az életkor az egyént jellemző, tőle elválaszthatatlan biológiai és társadalmi tulajdonságok összessége, amelyhez korszakonként változó tartalom kapcsolódik. A hazai gyakorlat az életkor vonatkozásában az alábbi csoportosítást alkalmazza:

- gyermekkorúak (0-14 év közöttiek)
- produktívkorúak (15-59 év közöttiek)
- időskorúak (60 év feletti)

2025. év december 31-én Békésen 2.534 fő gyermekkorú, 10.585 fő produktívkorú és 5.070 fő időskorú élt.

Békés népességének kor megoszlása 2025. december 31-én, %-ban kifejezve

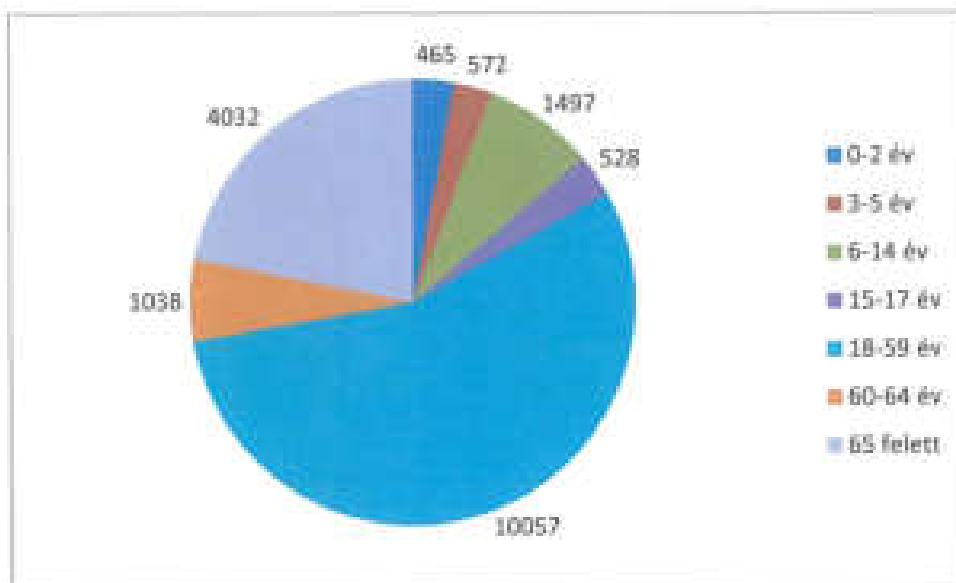
Békés állandó népességéből a gyermekkorúak aránya 13,9%, a termékeny korúaké 58,19%, az időskorúaké 27,8%.

Mutatószámként szolgál a lakosság korösszetétele, ahol a táblázat által bemutatva két fajta csoportosítás alkalmazandó, az egyik a lakosság egészének, a másik a lakosság kiskorú tagjainak az aránya, a következő életkori sávok alkalmazásával.

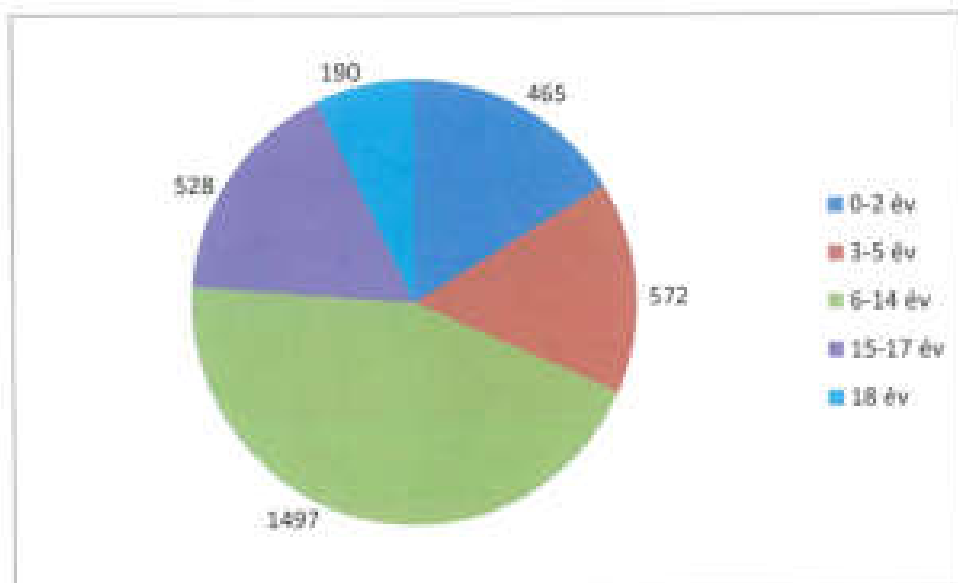
Korcsoport	Fő	Korcsoport	Fő
0 - 2 év	465	0 - 2 év	465
3 - 5 év	572	3 - 5 év	572
6 - 14 év	1.497	6 - 14 év	1.497
15 - 17 év	528	15 - 17 év	528
18 - 59 év	10.057	18 év	190
60 - 64 év	1.038	-	-
65 év felett	4.032	-	-

A lakosság korösszetételének korcsoportonkénti megoszlása kördiagrammokban helyezve a következő két táblázat szerint mutatható be.

Békés város lakónépessége korcsoportonként (fő) 2025. december 31-én

Kiskorúak korcsoportonkénti megoszlása (fő) 2025. december 31-én

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása Gyvt. és az annak felhatalmazása alapján elfogadott, Békés Város Önkormányzata Képviselő-testületének a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 11/2012. (III. 30.) rendeletében (a továbbiakban: *Helyi Rendelet*) foglaltak szerint történt.

2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A jegyző, mint I. fokú gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- a szociális vetítési alap összegének 245%-át (ez az összeg 2025-ben 69.825,- Ft), ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 20. § (3) vagy (4) bekezdésében foglalt feltételeknek,
- a szociális vetítési alap összegének 225 %-át (64.125,- Ft),

feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a meghatározott értéket.

Békés városban 2025. december 31-én rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 518 fő részesült. Elutasított kérelem nem volt.

A Gyvt. 20/A. § (1) és (2) bekezdései alapján a jegyző

- annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága
 - a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
 - a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű pénzbeli támogatást folyósít feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt a fenti időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

- annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a Gyvt. 67/A. § szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján
 - a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
 - a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű pénzbeli támogatást folyósít.

A törvényes képviselők és a jogosultak értesítése a pénzbeli támogatás kifizetéséről az osztály feladatát képezte. 2025. augusztus hónapban 533 fő, november hónapban 510 fő részesült pénzbeli támogatásban, az alábbi táblázat szerinti bontásban.

Pénzbeli támogatás						
Időszak	alapösszeg 6.000 Forint/fő		emelt összeg 6.500 Forint/fő		összesen	
	kiskorú	nagykorú	kiskorú	nagykorú	kiskorú	nagykorú
	2025. augusztus hónap	109	6	399	19	508
2025. november hónap	105	4	393	8	498	11

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult, ha a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásában, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

E támogatás megállapítására, az arra való jogosultság hiánya miatt 2025-ben nem került sor.

2.2. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

A Gyvt. 67/A. §-a, és a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 83/A. §-a értelmében hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a hátrányos helyzetenél meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A jegyző, mint I. fokú gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg, kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását. A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető, ebben az esetben a feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

A nevelésbe vett gyermek, illetve az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt halmozottan hátrányos helyzetének fennállását a járási gyámhivatal állapítja meg, majd erről szóló jogerős határozatát megküldi a nyilvántartást vezető gyámhatóság, a jegyző részére.

Nyilvántartásunk alapján 2025. december hó 31-én 14 gyermek minősült hátrányos-, 392 gyermek minősült halmozottan hátrányos helyzetűnek.

2.3. Települési krízistámogatás

Békés Város Önkormányzata a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (a továbbiakban: Szt.) szabályozott rendkívüli települési támogatás keretén belül – települési krízistámogatást nyújt. Települési krízistámogatást gyermek hátrányos helyzete miatt - körülbelül, mivel az adatok elkülönítve nem gyűjthetők le – 71 esetben állapítottunk meg, amely összegek többnyire gyógykezeléshez, gyógyszer kiváltásához, szemüveg készítéséhez nyújtottak segítséget.

Összesen **423.400 Forint** támogatás került kifizetésre ezen a jogcímen elsősorban természetbeni ellátásként. Legtöbb alkalommal 5 ezer Forint közötti összeg került kifizetésre, de 10.000,- Ft-os eset is előfordult. Ez az összeg teljes egészében az önkormányzatot terhelő kiadás, amely a 2025. évi költségvetésben a szociális pénzeszközök terhére történt.

2.4. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

2.4.1. **Életkezdesi támogatás** nyújtható a gyermek születésekor, amennyiben a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek születését megelőzően legalább 12 hónapja Békés városban lakóhellyel rendelkezik, és más önkormányzattól ezen a jogcímen támogatásban nem részesült. A támogatást a gyermek törvényes képviselője igényelheti, a gyermek születését követő 1 éven belül. A támogatás mértéke a 2025-ös évben gyermekenként 30.000,- Forint volt. 14 gyermek vonatkozásában állapítottunk meg életkezdesi támogatást, **420.000,- Forint** került kifizetésre az önkormányzat saját költségvetése terhére.

2.4.2. Ha a törvényes képviselők lakóhelye legalább egy éve Békés városban van - *jövedelemvizsgálat nélkül* – a 36. hetes életkort betöltött méhmagzati kortól a gyermek 4. hónapos életkorának betöltéséig **babaköszöntő csomag** igényelhető. A csomag tartalma 1 db Békés város címerével ellátott 62-es méretű body, 1 db újszülött ágynemű, 1 db kifogó, 4 db textilpelenka és 2 db előke.

Az ellátás továbbra is népszerű, 2025-ben 58 újszülött szülei részére adhattunk át babaköszöntő csomagot, melyre saját erőből, a 2025. évi költségvetés terhére **580.000,- Forintot** fordítottunk.

2.4.3. Békés Város Önkormányzata a békési állandó lakhelyű, nehéz anyagi körülmények között élő, legalább 4,2-es tanulmányi átlagot elért, Békésen középiskolai tanulmányokat folytató fiatalok számára **középiskolai ösztöndíjat** alapított. A támogatás összege havi 10.000 Ft, két egymást követő félévre szól, a félévek 5 tanulmányi hónapjára. 2025-ben 12 fő középiskolai tanuló részére **1.800.000,- Forint** került kifizetésre e jogcímen.

2.4.4. Békés Város Önkormányzata a **Bursa Hungarica** Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz indulásakor csatlakozott, amit - *mint minden évben* - 2025-ben is megerősített. 22 fő részesült a támogatásban, **2.200.000,- Forint** az önkormányzat költségvetéséből került finanszírozásra.

2.4.5. A családok anyagi terhének csökkentése érdekében a 2025. évben az önkormányzat a Helyi Rendelet 5. §-a értelmében **nevelési támogatást** nyújtott minden Békés városában lakó, helyben található intézménybe járó bölcsődés, óvodás, általános iskolás és középiskolás gyermek részére. A bölcsődés és óvodás gyermekek vonatkozásában 5.000 Ft/fő, az általános iskolás gyermekek esetében 10.000 Ft/fő, a középiskolás tanulóknak 12.000 Ft/fő összeg került kifizetésre. A nevelési támogatásban összesen 1.995 gyermek részesült, 706 fő bölcsődés-óvodás, 1.057 fő általános iskolás és 232 fő középiskolás, a támogatásra felhasznált összeg **16.884.000,- Forint** volt, amely kifizetésére 2026-ban került sor, a 2026. év költségvetésének terhére.

2.4.6. Az önkormányzat a helyben lakó, Békésen iskolában tanulók számára az iskolába járás megkönnyítése érdekében **autóbusz helyi járat igénybevételehez, a bérlet megvásárlásához** a diákberlet árának 100%-át támogatásként biztosítja a tanév időtartamára. A 2025. évben havonta - *átlagban* - 145 tanuló részére került megvásárlásra a bérlet, az önkormányzat erre a célra saját erőből, a 2025. évi költségvetés terhére **1.593.000 Forintot** biztosított.

2.4.7. Békés Város Önkormányzata a 3. életévét már betöltött, de a 11. életévét még be nem töltött – legalább egy – kiskorú gyermeket nevelő családok részére, szociális támogatásként **„Nebuló bérlet”-et** biztosít, amely a Békési Gyógyászati Központ és Gyógyfürdő uszodája, a Dánfoki Üdülő, a Békés Városi Püski Sándor Könyvtár, valamint a Békés Városi Juntyik Mátyás Múzeum szolgáltatásainak igénybevételeire jogosít. 2054-ben a bérlet igénylésére 23 esetben került sor, az önkormányzat erre a célra saját erőből, a 2025. évi költségvetés terhére **2.757.200,- Forintot** biztosított.

2.4.8. Békés Város Önkormányzata az allergia miatt kialakult életveszélyes, akár halálhoz vezető helyzetek számának növekedése miatt a rovarcsípések vagy marások, ételek, gyógyszerek és egyéb allergének által kiváltott súlyos reakció, valamint fizikai terhelés hatására fellépő vagy ismeretlen eredetű anafilaxia sürgősségi kezelésére alkalmazható életmentő eszköz, az **EpiPen és EpiPen Junior oldatos injekció** rendelkezésre állását biztosítja a város területén működő bölcsődékben, óvodákban és iskolákban. A beszerzést, a felhasználás miatti pótlást és a szavatosság lejáratát miatti cserét az önkormányzat végzi és finanszírozza, 2025-ben **466.598 Forint** összegben.

2.4.9. Békés városban 2011. január hó 8. napján vette kezdetét a **„Hét krajcár” program**, amely során - *a nyári szünet kivételével*- természetbeni ellátásként minden szombaton **150 gyermek** jut meleg ételhez. A program anyagi oldalát szponzorok (cégek, vállalkozók, magánszemélyek, civil szerveződések) biztosítják. Az étel elkészítését a Polgármesteri Hivatal konyhája, a városban található valamennyi nagyobb konyha és étterem vállalták, hogy - *önkéntes munka keretében, kifizetés nélkül a szakácsok munkabéret és a főzés energiaköltségét* - a program során ellátják a főzés és az ebéd osztásának feladatát.

A program célközönsége a városban működő oktatási intézményektől kapott javaslatok alapján állt össze, illetve a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ segítségét kértük azon rászorulóknak személyéről, ahol nem Békésen állnak tanulói jogviszonyban a gyermekek, tehát a helyi intézményektől javaslat rájuk nem érkezhett.

A „Hét Krajcár” hétfégi gyermekétkeztetési programban minden hétfőgőn átlagosan 150 gyermek jut meleg ételhez, ami egyfőgős „klasszikus” főétel. 2025. december hónapban – az előző évekhez hasonlóan – egy nagyobb ételosztásra is sor került, ahol közel 300 gyermek kapott meleg ételt, babgulyást és kalácsot.

A szervezésben résztvevők kontrollálják az átvételt, és azt, hogy valós igények mentőn haladjon a program. Egy család több időszakban is sorra került az év során.

2025-ben 23 hétfőgőn összesen **2027 adag étel** került kiosztásra. A programot több mint 100 magánszemély és vállalkozó, illetve 20 helyi szervezet segítette munkájával és adományával.

A „Hét krajcár” program a 2026-os évben is folytatódik.

2.5. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

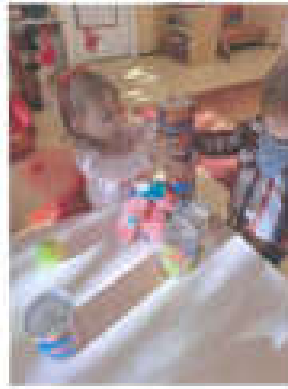
A Gyvt. 94. § (1)-(2) bekezdősei alapján a települési önkormányzat feladata a gyermekvédelem helyi ellátó rendszerőnek kiépítése és működtetése, az önkormányzat területőn lakó gyermekek ellátásának megszervezése. A települési önkormányzat a Gyvt-ben foglaltak szerint biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretőben a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.

Békés Város Önkormányzata a Gyvt. 39-40. §-aiban rögzített család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait 2025-ben is a Békési Kistérségi Intőzményfenntartó Társulás fenntartásában működő Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ által biztosította.

2.5.1. Gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása

A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkoruk megfelelő nappali felőgyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szőlei, törvényes képviselői munkavégzésük – ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása mellett munkavégzést is –, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerő iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intőzményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A Gyvt. 42. § (1) bekezdőse alapján a bölcsődei ellátás keretőben – ha a törvény kivételt nem tesz – a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani. E jogszabály 94. § (3) bekezdés a) pontja értelmőben az a települési önkormányzat, amelynek területőn tízezernél több állandó lakos él, bölcsődét kötelees működtetni.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 6. pontja alapján a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladat különösen az óvodai ellátás.

Városunkban, a Békés Város Önkormányzata tagságával működő Békési Kistérségi Intézménytársulás fenntartásában két bölcsőde és négy óvoda működik, 2025-ben a gyermekek napközbeni ellátása

- bölcsődében 144 férőhellyel,
- óvodában 413 férőhellyel volt biztosítva.

A 2025. év kapcsán a bölcsődei és óvodai intézményi átlaglétszám adatokat a következő táblázat mutatja be.

Intézményi létszámadatok (átlag)				
Intézmény	2025.03.31.	2025.06.30.	2025.09.30.	2025.12.31.
Bölcsőde	131 fő, ebből sajátos nevelési igényű gyermek: 9 fő előjegyzett: 3 fő	128 fő, ebből sajátos nevelési igényű gyermek: 9 fő előjegyzett: 0 fő	106 fő, ebből sajátos nevelési igényű gyermek: 8 fő előjegyzett: 29 fő	118 fő, ebből sajátos nevelési igényű gyermek: 9 fő, előjegyzett: 17 fő
Óvoda	385 fő, ebből sajátos nevelési igényű gyermek: 18 fő	384 fő, ebből sajátos nevelési igényű gyermek: 19 fő	388 fő, ebből sajátos nevelési igényű gyermek: 13 fő	388 fő, ebből sajátos nevelési igényű gyermek: 23 fő

2.5.2. Intézményi- és szünidei gyermekétkeztetés biztosítása

A Gyvt. 21. § (1) bekezdése értelmében természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon-vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére. Az étkeztetés intézményi- és szünidei gyermekétkeztetésből áll.

2.5.2.1. Intézményi gyermekétkeztetés

A Gyvt. 21/A. § (3) bekezdés a) pontjának aa) és ab) alpontjai alapján a gyermekétkeztetést a települési önkormányzat biztosítja az általa fenntartott bölcsődében, mini bölcsődében és óvodában, a közigazgatási területén a tankerületi központ, valamint az állami szakképzési és felnőttképzési szerv által fenntartott nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben.

Előzőkből következően Békés Város Önkormányzata látja el az intézményi gyermekétkeztetés feladatát a Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde, a Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola, illetve a Dr. Ilyés Sándor Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium óvodai nevelőjei, tanulói tekintetében.

A bölcsődékben az alacsony életkorú gyermekekre vonatkozó ajánlásoknak megfelelően, helyben történik az ebéd elkészítése.

Békés Város Önkormányzata a gyermekétkeztetés önkormányzati feladatait nem saját fenntartású intézmény, hanem vásárolt élelmezés útján biztosítja, a közbeszerzési eljárás eredményeként létrejött szerződés értelmében a Prizma-Junior Közétkeztetési Zrt. által. A gyermekétkeztetés adminisztratív feladatait, a megrendelést, a lemondást és a térítési díjak beszedését a Békési Polgármesteri Hivatal Gazdasági Osztálya látja el.

A József Attila utca 12. szám alatt lévő tálalókonyhán a Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola tanulóinak étkeztetése, illetve a kapacitás kimerítéséig vendégétkeztetés történt.

A Jantyik utca 21-25. szám alatt lévő főzőkonyháról a Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde óvodai nevelőjeinek étkeztetése történt. A Dr. Ilyés Sándor Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium nevelőjei, tanulói részére - a Jantyik utca 21-25. szám alatti főzőkonyháról - az ott működtetett tálalókonyhán a szolgáltatást igénybe vevő gyermekek óvodás kortól középiskolás korig megtalálhatóak az intézményben. A korcsoport

szerinti megoszláson belül vannak kollégisták (napi ötszöri étkezést igénybe vevők), napközisek (napi háromszori étkezést igénybe vevők), valamint menzás tanulók.

A lenti táblázatban a 2023 – 2025. évi normatíva elszámolásban szereplő adatok kerültek feltüntetésre. Ezekben az intézményekben egy naptári évre két nevelési/gondozási év esik, ezért a létszámadatok folyamatosan változnak. Például a bölcsődékben májusban maximális a létszám, de szeptemberben lényegesen lecsökken, majd folyamatosan növekszik a következő év augusztusáig. Az óvodákban kisebb a mozgás, de ott is minden hónapban más a létszám.

Az intézményi étkezésben résztvevők számának alakulása a 2025. évben	Étkezési igénybe vevők száma (fő)											
	100 % térítési díjat fizetők			50 % térítési díjat fizetők			Ingyenesen étkezők			Étkezők összesen		
Év	2023.	2024.	2025.	2023.	2024.	2025.	2023.	2024.	2025.	2023.	2024.	2025.
Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde	25	29	33	-	-	-	360	361	373	385	390	406
Bölcsőde	12	12	16	-	-	-	75	73	73	87	85	89
Óvoda	13	17	17	-	-	-	285	288	300	298	305	317
Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola	170	162	156	94	99	84	92	96	100	356	357	340
- napközi	105	106	91	77	76	61	83	88	94	265	270	246
- menzás	65	65	65	17	23	23	9	8	6	91	87	94
Dr. Hyés Sándor Speciális Intézmény	0	0	0	99	108	122	86	85	91	185	193	213
Óvoda	0	0	0	0	0	0	29	32	33	29	32	33
- 3 x étkezés	0	0	0	0	0	0	29	32	33	29	32	33
- menza	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Általános iskola	0	0	0	44	53	63	37	37	40	81	90	103
- 3 x étkezés	0	0	0	39	47	53	35	35	38	74	82	91
- menza	0	0	0	5	6	10	2	2	2	7	8	12
Szakiskola, ebből	0	0	0	33	35	41	5	3	1	38	38	42
- 3 x étkezés	0	0	0	22	20	23	4	2	0	26	22	23
- menza	0	0	0	11	15	18	1	1	1	12	16	19
Kollégium, 5 x étkezés	0	0	0	22	20	18	15	13	17	37	33	35
	195	191	189	193	207	206	538	542	564	926	940	959

2.5.2.2. Szünidei gyermekétkeztetés

A Gyvt. 21/C. § a) pontja alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, a központi költségvetés finanszírozásából. A szünidei gyermekétkeztetést

- a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,
- az előző pont alá nem tartozó gyermekek számára
 - a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,
 - az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon

köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

A szünidei gyermekétkeztetés lehetőségéről minden szünidő előtt levélben tájékoztatjuk a hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek törvényes képviselőjét. A levélhez formanyomtatvány is csatolásra kerül, melyet a szülőnek kitöltve kell eljuttatnia a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központhoz. A leadott igényeknek megfelelően kerül megrendelésre az étkezés, amit a Jantyik utca 21-25. szám alatt található ebédlőben vehettek igénybe a jogosultak.

2025-ben az alábbiak szerint alakult a szünidei gyermekétkeztetést igénylők száma, napi átlagban:

Szünidei gyermekétkeztetés a 2025-ös évben			
Szünidő megnevezése	Időtartam	Fő	Adagszám
tavaszi szünet	5 nap	51 fő/nap	255 adag
nyári szünet	43 nap	108 fő/nap	4,187 adag
őszi szünet	5 nap	68 fő/nap	340 adag
téli szünet	5 nap	61 fő/nap	305 adag

2.5.3. Gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása

A Gyvt. 45. § (2) bekezdése alapján a gyermekek átmeneti gondozását - a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére vagy bejegyzésével - ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani, ha a szülő egészségi állapota, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani, vagy utógondozói ellátásban részesül. A gyermekek átmeneti gondozása keretében - *kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja* - a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról kell gondoskodni.

Békés Város Önkormányzata a gyermekek átmeneti gondozását az Orosházi Családok Átmeneti Otthonát működtető Magyar Ökumenikus Segélyszervezettel kötött ellátási szerződés alapján biztosítja, abban az esetben, ha a szülő a fenti okokból a gyermeke nevelését a családban nem tudja biztosítani.

Városunkban 2022. novemberében nyitotta meg kapuit az Országos Szociális Intézményfenntartó Központ Csillagnajor Családok Átmeneti Otthona, akivel Békés Város Önkormányzata e feladatra szintén ellátási szerződést kötött.

2025-ben nem merült fel igény átmeneti gondozás biztosítására

2/A. A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rend.) által meghatározott jegyzői feladatok

2/A.1. Családvédelmi koordináció

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény 2. § (1) bekezdésében meghatározott intézmények és személyek kötelesek jelezni a családvédelmi koordinációért felelős szervnek, ha hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észlelik. A Korm. rend. 1/A. §-a alapján a Kormány a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény szerinti családvédelmi koordinációért felelős szervként a települési önkormányzat jegyzőjét jelöli ki.

A tavalyi év során tárgyi ügytípusban 9 jelzés érkezett, ahol a jogszabály által előírt eljárási cselekményeket megtettük.

2/A.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat jegyzője

- nagykorú apa esetében teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot vesz fel,
- a gyermek családi jogállásának rendezése érdekében megállapítja a gyermek családi és utónevét,
- a gyámhatósági ügyekben megkeresésre környezettanulmányt készít,
- megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát,
- megállapítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének fennállását,
- hozzájárul a kiskorú gyermeknek az apaság megállapítása iránti perben az anya pertársaként való részvételéhez,
- megállapítja az ismeretlen szülőktől származó gyermek és a képzelt szülők adatait,
- gyakorolja a gyámhatósági névmegállapítással kapcsolatos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:151. §-ában meghatározott hatásköröket,
- ellátja a törvényben vagy kormányrendeletben hatáskörébe utalt egyéb gyermekvédelmi és gyámügyi feladatokat.

2025-ben

- nagykorú apa esetében 31 esetben vettünk fel teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot.
- 5 fő rendezetlen családi jogállású gyermekről kaptunk értesítést a születés helye szerinti anyakönyvvezetőtől. Ezen gyermekek vonatkozásában, felhívásunkra 3 esetben teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat született, így az apa adatai bejegyzésre kerültek a gyermek születési anyakönyvi eseményéhez.
- a gyermek családi jogállásának rendezése érdekében a gyermek születési családi nevének meghatározása tárgyában nem kellett intézkednünk.
- gyámhatósági ügyekben 32 megkeresés teljesítéséeként folytattunk le környezettanulmányt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény tárgykörét a 2.1. pontban, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállását a 2.2. pontban részletesen kifejtettük. Apasági perben anya pertársaként való részvétele, és ismeretlen szülőktől származó gyermek ügyében eljárást nem folytattunk.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

A járásszékhely település lakosságától függetlenül köteles család- és gyermekjóléti központot működtetni. A járásszékhely településen működő gyermekjóléti központ ellátási területe a járás lakosságára terjed ki. Békés város jelenleg hét településen látja el a Család- és Gyermekjóléti Központ feladatait: Békés, Mezőberény, Köröstarcsa, Murony, Kamut, Bélmogyer és Tarhos tekintetében. Jelen beszámoló e tekintetben ad tájékoztatás a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról. Első részben részletezve a Központ, majd azon belül a szolgálat személyi, tárgyi, valamint szakmai sajátosságait, majd a második felében a jelzőrendszeri tanácsadó beszámolóját, valamint az intézkedési tervet rögzíti.

Család- és Gyermekjóléti Központ:

Személyi feltételek:

- 5 fő esetmenedzser
- 5 fő óvodai és iskolai szociális segítő
- 1 fő szociális diagnózist készítő esetmenedzser
- heti 10 órában pszichológus
- havi 2 órában jogász

A személyes gondoskodást végző személyek, a működési feltételekhez előírt képesítési előírással rendelkeznek.

A járás összes településén jól megközelíthető helyen található az intézmények, ahol az esetmenedzserek, a szociális segítők a munkájukat végzik.

Tárgyi feltételek:

A tárgyi feltételek mind a hét településen megfelelőek.

Az irodák felszerelése (zárható szekrény, íróasztal, székek, polcok, bizalmas beszélgetésre alkalmas helység) megfelel a személyes segítő szakma követelményeinek.

- Az alapvető műszaki eszközök biztosítottak (minden kolléga rendelkezik lappal, biztosított a fénymásoló, nyomtató, mobiltelefon, internet) és a családlátogatásokhoz kerékpárral rendelkeznek az esetmenedzserek. A járási települések között, valamint Békés város távoli pontjaira és a külterületre a Központ személygépkocsijának igénybe vételére van lehetőség.
- Rendelkezünk a szabadidős tevékenységek, szakmai programok lebonyolításához szükséges eszközökkel (laptop, hangfal, projektor, vetítövásznon, Flipchart tábla, dvd lejátszó, ping-pong asztal, csocsóasztal).

A gyermekjóléti központ 2016. január 1-jétől ellátja a gyermekjóléti szolgálatnak az általános szolgáltatási feladatait, továbbá

- a) a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít*
- kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást,
 - gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
 - jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,
 - család Konzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát;
- b) a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében*

- kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
 - javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
 - együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
 - a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében családgondozást végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
 - utógondozást végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
 - védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, családgondozást végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít;
- c) szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.*

A Központ esetenedzserei és a településeken működő Szolgálatok családsegítői között szoros együttműködés zajlik, illetve a jelzőrendszerrel is együttműködnek és segítik egymás tevékenységét.

A Járási szolgálatok családsegítőivel havonta megbeszélést tartunk az aktuális teendőkről, változásokról, esetekről, ezzel is erősítjük az együttes munka hatékonyságát.

2021. július 1-től bevezetésre került a Gyermekünk Védelmében Rendszer, amely az adminisztráció elektronikus felülete. A veszélyeztetett gyermekekkel kapcsolatos dokumentációt ezen a felületen kell rögzítenie a szakembereknek. A korábbi papír alapú iratanyagot szeretnék kiváltani ezzel, de sajnos sok a hibázási lehetőség, mivel a rendszer nem működik tökéletesen. A családsegítők és esetenedzserek rengeteg időt töltenek a felületen történő adatok rögzítésével, azok ügyfelek általi aláírásával. Az adminisztráció továbbra is sokkal több időt visz el, mint a felület bevezetése előtti papír alapú esetvezetés.

2022 februárjában kitört az orosz-ukrán háború. Rengeteg család menekült Magyarországra, többek között a Békési járásba is. A hozzánk forduló családok ügyében igyekszünk segítséget nyújtani, de a helyi civil szervezetektől rengeteg támogatást kapnak.

Az esetenedzserek 2024-ben **293 gyermek** ügyében (2024: 248 gyermek), gondozásában tevékenykedtek, folyamatos volt a kapcsolattartás.

2025. évben hatósági intézkedés nyomán gondozott kiskorúak száma (0-17 év) településenként:

	Védelembe vett	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógondozás, szakellátásból kikerült	Összesen
Békés	75	7	47	6	135
Mezőberény	80	0	17	1	98
Köröstarcsa	31	0	13	0	44
Murony	6	1	1	0	8
Kamut	3	0	0	0	3
Bélmegyer	1	0	0	0	1

Tarhos	4	0	0	0	4
Összesen	200	8	78	7	293

A védelembe vett gyermekek száma 135 (2024: 115). Békésen 75 fő, amely növekedés 2024-hoz képest (63 fő). A növekedés annak is köszönhető, hogy az utóbbi 2-3 évben egyre összetettebb problémával rendelkező gyermekek kerülnek látókörünkbe, melyek megoldására az alapellátás már nem rendelkezik eszközzel, nem elegendő az önkéntes együttműködés az alapellátás során, ezért hatósági intézkedés kerül foganatosításra. Természetesen az egyre komplexebb problémahalmazzal jelentkező családok tekintetében még hatékonyabb esztimenedzseri munkára van szükség, amihez fontos a családdal, valamint a jelzőrendszerrel és a családsegítővel való együttműködés. A szülők következetlen nevelési módszerei, megengedő szülői hozzáállás generálta gyermeki tünetek kezelése, a kortárs csoportok hatásai, a média és az internet által kinyitott világ komoly szakmai kihívás elé állítja a kollégákat. Sajnos a nem megfelelő telefon vagy más számítástechnikai eszköz használata miatt egyre több probléma adódik. A gyermekek, fiatalok nem mérik fel a veszélyeket, nem érzik cselekedeteik súlyosságát (szexuális tartalmú videofelvételek készítése, közzététele; tanórai kép- vagy videofelvétel készítése, közzététele, stb.). A túlzott „használat” már valóságos függést okoz egészen kicsi gyermekkorban. A szülők nem kontrollálják gyermekeik telefonhasználatát, többször értetlenül állnak a megtörtént események bekövetkeztékor. Az iskolákban egyre több a bántalmazás, a normaszegő, órát zavaró magatartás. A szülők sok esetben nem állítanak fel szabályokat, kereteket, nem tudnak nemet mondani a gyermeküknek és emiatt a gyermek nem vagy nehezen tud alkalmazkodni az oktatási intézmény rendszeréhez, a házirendet nem tartják be, nem tisztelik tanuló társait, a pedagógusokat. Továbbra is magas az igazolatlan hiányzások száma, illetve növekszik a tankötelezettség megszűnése utáni iskolaelhagyás. Nő a lopások, a szabálysértés, bűncselekmények száma. Nagyon nagymértékű az energia italok fogyasztása, illetve a dohányzás, pszichoaktív szerekkel való visszaélés. A fentiek alapján szükségszerűvé válik a hatósági eljárás során előírt magatartás szabályokkal fékezni a deviáns viselkedések elterjedését.

Ideiglenes hatályú elhelyezéssel érintett gyermekek száma 2025-ben 8 fő volt. Központunk azért tett javaslatot, mert a fenti esetekben sajnos nem sikerült a szülőknek olyan mértékben rendezniük helyzetüket, hogy a gyermekek a családban nevelkedjenek, így kiemelésükre került sor. A családgondozás során láthatóvá vált, hogy a hazagondozhatóvá válás nem fog teljesülni, ezért mindegyik gyermek esetében a későbbiekben nevelésbe vétel javaslatára került sor. A tavalyi évben történő családból való kiemelés okai: az újszülött érkezésére nem biztosították a szülők megfelelő körülményeket, szülők életvétele, elhanyagolása, életvezetési problémák, szociális és családi krízis.

A *nevelésbe vett* gyermekek száma a járásban 98 fő (2024: 84 gyermek). Nevelésbe vételre akkor kerül sor, ha a gyermek fejlődését családi környezete veszélyezteteti és a veszélyeztetettség az alapellátás keretében nyújtott szolgáltatásokkal, valamint védelembe vétellel nem sikerült megoldani. Napjainkban nincs meg az a támogató természetes bázis a családok mögött, mely a prevenció szakemberek által biztosított szolgáltatások mellett képessé teszi őket a gyermekeik gondozására. Békésen jelenleg 47 gyermek (2024: 39) *van nevelésbe véve*. A 2024-es évhez képest növekedés történt. A szülők a védelembe vétel során sem tudtak megfelelő életkörülményeket teremteni gyermekeiknek, nem működtek együtt a szociális szakemberekkel, illetve olyan családok költöztek a járás településeire, akiknek gyermekei már korábban kiemelésre kerültek. Az ideiglenes hatályú elhelyezésből sikertelen hazagondozás miatt is nevelésbe vételre került sor. A nevelésbe vett gyerekek családjait a lakás- és életkörülményeik megváltoztatásában segítjük, hogy gyermekeiket önállóan tudják nevelni, gondozni. Fontosnak tartjuk, hogy a személyes segítő kapcsolat során a családok maguk érezzék a változás szükségességét, az együttműködés az ő érdekeit szolgálja. Bizalmon alapuló segítő kapcsolatot igyekszünk kialakítani és remélhetőleg a gondozási folyamat során

problémamegoldó képességük erősödik, alkalmassá válnak problémáik kezelésére. 2025-ben egy gyermeket (apai nagynéni) sikerült a saját családjába visszahelyezni, ami nagyon kivételes esetben fordul elő egyébként.

Az esetmenedzserek és családsegítők feladata a gyermek - szülő kapcsolattartásának fenntartására motiválás, megakadályozva ezzel az érzelmi elszakadást. A legtöbb szülő életkörülményeiken változtatni nem tud, nem akar, nehezen motiválhatóak. A gyermekek családba történő visszagondozása elenyésző. Legtöbb esetben ugyanis nem tudják megteremteni azokat a feltételeket, még segítséggel sem, amelyek eredményeként a gyermekeket családjába visszahelyezhetik. Még a gyermek látogatása is nehézséget jelent a szülők számára, amelyet anyagi lehetőségeik, illetve hozzáállásuk nem tesz lehetővé. A szakellátás férőhelyei megteltek. A rendszer minimálisan tudja fogadni a fiatalokat, és sokszor igen távol az otthonaiktól. Azok a szülők, akik megfelelően motiválhatóak, folyamatosan kapcsolatot tartanak az esetmenedzserekkel és családsegítőkkel, és a gondozási-nevelési terv szerint folyamatosan egyeztetik a visszakerülés feltételeit, segítséget nyújtanak a feltételek teljesítésében a hazagondozás eredményesen lefolytatható. Különösen ott eredménytelen a visszagondozás - és ez többségében a súlyos elhanyagolásban érintett gyermekek esetében igaz -, ahol a szülői ház körülményeihez képest lényegesen jobb körülmények közé kerül a gyermek, és a bekerülést követően jól érzi magát. Több esetben rendkívül nehéz tartani a kapcsolatot a szülőkkel, mivel változtatják lakhelyüket, és ezt nem jelzik az esetmenedzserek, családsegítőknek.

A családból való kiemelés okai között az életvezetési, gyermeknevelési problémák vagy más szociális és családi krízis szerepel. A családban a veszélyeztető okok megszüntetése érdekében végzett gondozási tevékenység elengedhetetlen.

Utógondozásra, a nevelésbe vétel megszüntetése után, 8 gyermek esetében került sor, míg 2024-ban 5 gyermek esetében történt utógondozás.

2016. évtől kezdve fokozottabb figyelem jut a hatósági intézkedéssel érintett gyermekekre. Ez lehetővé teszi, hogy több szakember (esetmenedzser, családsegítő) egyszerre segítse a családokat problémáik megoldásában. Az esetmenedzserek meghatározott napokon és időben vannak jelen a járás településein. Természetesen azonnali intézkedés vagy krízishelyzet esetén kapcsolatba lépnek a családdal, gyermekkel.

A 2025-ös évben az esetmenedzserek nagyon tevékenyen vettek részt a családok életében. A családsegítőkkel és a védőnőkkel együtt, közösen vettek részt családlátogatáson, konzultációkon. Továbbra is nehezen tartható számukra a 15 napos határidő, hiszen ezalatt a 11 munkanap alatt kell feltérképezniük a család lakókörnyezetét, jelzőrendszerrel való kapcsolatát, a begyűjtött információk alapján a GYVR-ben rögzíteni a javaslatukat.

Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek száma:

	Tevékenységek száma
Szociális segítő tevékenység	270
Esetkonferencián részvétel	29
Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	83
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel nevelésbe vétel	28
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel védelembe vétel	74
Elhelyezési értekezleten, illetve tárgyaláson való részvétel	3
Családlátogatás	780
Környezettanulmány készítésében való közreműködés	50
Környezettanulmány készítése önállóan	92
Egyéb	361
Összesen	1770

Speciális szolgáltatások

- A **készenléti szolgálat** működtetésével napi 24 órában telefonon elérhető a segítő szakember a krízisben lévők számára. 2016-2019. között nem érkezett azonnali intézkedést igénylő hívás, míg a 2020-ban kialakult járványhelyzet alatt már 6 alkalommal hívták fel (2023-ban 3 alkalom) a készenléti telefonon ügyeletes szakembereinket. 2025-ben 3 alkalommal telefonáltak a nyitvatartási időn kívül a segítségre szorulóknak. Minden alkalommal gyors megoldás született a felmerült problémával kapcsolatban, azonnali intézkedésre nem került sor és másnap, vagy a hétvégét követő első munkanapon az illetékes Szolgálat a hívás tartalmával kapcsolatban értesítésre került.
- **Pszichológiai tanácsadásra** összesen **526 alkalommal** (2024: 511 alkalom) került sor. Békésen **440 alkalommal 53 fő** (2024: 96 fő), míg Mezőberényben **86 alkalommal 23 fő** (2024: 31 fő) vette igénybe.

A szolgáltatást igénybe vevők köre: a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ kliensei, Család- és Gyermekejóléti Szolgálatok kliensei, a Békésen található lakásotthonok lakói, a Csillagmajor Családok Átmeneti Otthona, a Védett Ház lakói, általános- és középiskolás tanulók, a város lakói.

Problémák: viselkedési zavarok, tanulási problémák, krízishelyzet, kezdődő neurózisok, életvezetési problémák, személyiségzavarok, gyűszfeldolgozás.

A segítség módjai: konzultáció, pszichológiai tanácsadás, krízis tanácsadás, személyiségteszt kitöltése, igény szerint csoportos foglalkozások.

Kocsor Andrea klinikai szakpszichológus 25 éven keresztül lelkiismeretesen, szakmai tudásának legjavát adva segítette a hozzá forduló ügyfeleket, szakembereket. Azonban a 2025. év végén úgy döntött, hogy más területen (magánrendelés) próbálja ki magát, ezért intézményünkkel felbontotta szerződését. Helyette 2026. február hónaptól Szabó Erzsébet szakpszichológus fogja majd ellátni a feladatot heti 6 órában.

- **Jogi segítségnyújtást** igényelt **6 fő** (2024: 23 fő) **Békésről** és **26 fő** (2024: 24 fő) a **járás településeiről**, összesen **36 alkalommal** (2024: 95 alkalommal).
- **Kapcsolattartási ügyelet:** Központunk 2016. január 1. óta rendelkezik formálisan kapcsolattartási ügyelettel, ezért a jelentkező igényekre azonnal és rugalmasan reagál. Azon szülők, nagyszülők, akik Bíróság, illetve Gyámhivatal által kiállított gyermek elhelyezési dokumentummal rendelkeznek, a kapcsolattartás rendezetlensége esetén kérhetik a kapcsolattartás leszabályozását Intézményünkbe, mint helyhez kötött felügyelt kapcsolattartás. A kapcsolattartás leginkább szervezetünk nyitvatartási idejében, vagy azon túl esedékes. (hétköznap esténként, péntek délután). A gyermekvédelmi szakemberek rugalmasan lehetőséget adnak a szülő-gyermek biztonságos, nyugodt körülmények közötti találkozásra. 2025-ben is főként szakellátásban elhelyezett gyermek és szülei közötti felügyelt kapcsolattartásra került sor. Továbbra is jellemző, hogy a lakásotthonok, illetve a nevelőszülők nem szívesen adnak teret saját ingatlanukban a náluk elhelyezett gyermek/ek és szülei kapcsolattartásának. Ilyenkor a Gyámhivatal Központunkat jelöli ki a találkozás helyszínét és szakembereink segítségét is igénybe veszik. Néhány esetben csak a helyiséget biztosítjuk, szakember jelenlétére nincs szükség. Mivel a Szent Ágota Nevelőszülői Hálózat is működtet kapcsolattartó helyiséget, ezért esökken a Központunkba szabályozott kapcsolattartás. 2025-ben **53 alkalommal 35 gyermek és szülei** vették igénybe a kapcsolattartási ügyeletet (Békés városban 2024: 66 alkalom 22 fő).
- **Mediáció:** egy olyan közvetítői tevékenység, konfliktuskezelési technika, amely során külső, pártatlan közvetítő (mediátor) segíti a vitás feleket abban, hogy konfliktusaikat tárgyalásos úton rendezzék úgy, hogy mindkét fél számára elfogadható, és betartható megállapodás szülessen. Nagy előnye, hogy a kliensek - ellenben a bírósági „kényszerítő” helyzettel - önkéntesen vehetik igénybe ezt a szolgáltatást. Intézményünkknél két okleveles mediátor áll a kliensek rendelkezésére. 2025-ben nem volt igény a szolgáltatásra.

- **Családterápia:** Igény szerint, az intézményi megkeresést követően lehetőség van család- és párterápia igénybevételére, a családon belüli működési zavarok, konfliktusok kezelésére, megoldására. 2025-ben két szülőpár esetében merült fel igény a szolgáltatás nyújtására 17 alkalommal.
- 2018. január 1-től kötelező a járási Központoknak **szociális diagnózist** készíteni, melynek megvalósításában az EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-0001 kiemelt projekt keretében egy fő szociális diagnózis felvételi szakértő alkalmazására nyílt lehetőség.
A diagnózis elkészítésére való felkérést minden járási szolgáltatónak továbbítani kellett azon kliensek esetén, akik
 1. a család- és gyermekjóléti szolgálatnál megkötött megállapodás alapján nyújtott esetkezelés során a szolgálat szolgáltatásain kívül egyéb szociális szolgáltatás vagy gyermekjóléti alapellátás – ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását – igénybevétele látszik szükségesnek az egyén és családja támogatására,
 2. az egyén közvetlenül a család- és gyermekjóléti központnál kér segítséget problémái megoldásában – ide nem értve a központ speciális szolgáltatását igénylőket,
 3. a család- és gyermekjóléti szolgálat vagy központ munkatársa egy igénylője vonatkozásában annak elkészítését kéri.
 4. a Szt.64.§ (2) bekezdése szerinti jelzőrendszer tagja kezdeményezi a diagnózis elkészítését.
 2025-ben 17 (2024: 18) diagnózis felvételére került sor, mely 39 főt érintett.
- 2018. szeptember 1-től a Család- és Gyermekjóléti Központoknak kötelező feladatként kell ellátniuk az **óvodai, iskolai szociális segítő tevékenységet** (1000 gyermekenként 1 fő segítő alkalmazásával) a járás mind a hét településén, az összes köznevelési intézményben (állami és egyházi fenntartású óvodáknál, általános iskoláknál, középiskoláknál, kollégiumoknál egyaránt). A Békési járás 15 köznevelési intézményében **36** telephelyen látta el feladatait **5 fő** segítő, **közel 4500 gyermek** tekintetében.
Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.
Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. Ennek keretében segíti
 - a) a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
 - b) a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,
 - c) a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,
 - d) a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában,
 - e) prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és
 - f) a jelzőrendszer működését.
 Ha a köznevelési intézmény foglalkoztat gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, az intézményt érintő gyermekvédelmi feladatokat az óvodai és iskolai szociális segítő a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel együttműködésben látja el.
Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás ellátásáról a család- és gyermekjóléti központ együttműködési megállapodást köt a köznevelési intézménnyel. Az együttműködési megállapodás tartalmazza

a) az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatást nyújtó személy megnevezését, valamint a szolgáltatás célját, tartalmát, helyszínét és annak megjelölését, hogy az óvodai és iskolai szociális segítő mely időpontban látja el tevékenységét az intézményben, és

b) a köznevelési intézmény nyilatkozatát arról, hogy biztosítja

ba) az óvodai és iskolai szociális segítő bejutását az intézménybe és

bb) a szolgáltatás nyújtásához szükséges külön helyiséget és az infrastruktúrához való hozzáférést.

A szakmai létszámot tekintve a 2025. tavasztól személyi változások történtek. 3 fő felmondással, szerződése lejártával távozott az Intézményből, 2025. szeptember hónaptól minden üres státusz betöltésre került.

Tevékenység (egyéni esetkezelés)	
Tanácsadás	452
Konzultáció	1008
Információnyújtás	414
Hivatalos ügyek intézésében való segítségnyújtás	55
Családlátogatás	0
Krizisintervenció	1
Konfliktuskezelés (közvetítés)	4
Delegálás	7
Gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása	13
ebből jelzés küldése a szolgálat, központ felé	5
Esetmegbeszélés, esetkonferencia	21
Összesen:	1980

tevékenység	ebből elért óvodás gyermekek száma	ebből elért általános iskolás gyermekek száma	ebből elért középiskolás gyermekek száma	elért szülők száma	elért szakemberek száma
egyéni szociális munka	600	455	237	44	414
csoportos szociális munka	1179	1218	1672	75	241
közösségi szociális munka	1089	565	150	680	221

Család- és Gyermejjóléti Szolgálat:

2024. január 1-től a Köröstarcsai Alapszolgáltatási Központ Család- és Gyermejjóléti Szolgálat a Békési Kistérségi Intézményfenntartó Társulás égisze alá tartozik.

Személyi feltételek:

- 7 fő családsegítő (Békés 6 fő, Köröstarcsa-Kamut 1 fő)
- 1 fő szociális asszisztens (Köröstarcsa-Kamut)

A személyes gondoskodást végző személyek, a működési feltételekhez előírt képesítési előírással rendelkeznek.

Intézményünk a település központjában, jól megközelíthető helyen található, egy épületben a Család- és Gyermekjóléti Központtal.

Tárgyi feltételek:

A tárgyi feltételek megfelelőek.

- Minden családsegítő külön számítógéppel rendelkezik, valamint biztosított a telefon, fax, fénymásoló, scannelés használat, internet-hozzáférés, mobiltelefon. Az irodai helyiségek jól kihasználtak, minden családsegítőnek van íróasztala, számítógépe, pendrive-ja, zárható iratszekrénye. Bizalmas beszélgetésre kialakított helyiség biztosított az intézményben.
- A családlátogatásokhoz kerékpárral rendelkeznek a családsegítők. A város távoli pontjaira és a külterületre a Központ személygépkocsijának igénybe vételére van lehetőség.
- Rendelkezünk a szabadidős tevékenységek, szakmai programok lebonyolításához szükséges eszközökkel (laptop, hangfal, projektor, vetítövászón, Flipchart tábla, dvd lejátszó, ping-pong asztal, csocsóasztal).

A szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § és a (2) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti feladatait.

A **gyermekjóléti szolgáltatás** olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A **családsegítés** a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. Ők jeleznek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

A jelzés alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés céljáról, tartalmáról.

A család- és gyermekjóléti szolgálat az ellátási területén - felkérésre - közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában.

Családsegítés keretében, térítésmentesen szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát el a működési területén élők számára. A családban megjelenő problémákat egységben szemlélve nyújt segítséget. A szolgáltatás igénybevételének bemeneti korlátja nincs, életkorhoz, jövedelemhez, szakértői véleményhez nem kötött az igénybevétel. Önkéntesen igénybe vehető szolgáltatás.

A szolgálat szabadidős és prevenciók tevékenysége:

A prevenciók tevékenységeinket többféle céllal is szükségesnek tartjuk működtetni. Elsőként közvetlen segítséget kívánunk adni a különféle problémával küzdő gyermekeknek, gyermekes családoknak, valamint szeretnénk tartalmas szabadidős tevékenységekbe bevonni a gyermekeket, családokat. Emellett pedig igyekszünk elő segíteni a szocializációjukat, konfliktusmegoldó képességük fejlődését, társadalmi beilleszkedésüket és nem utolsósorban a család gondozói munka sikerességéhez is hozzájárul a család működésének jobb megismerésével.

A programjaink célja:

- o a gyermekek szabadidejének értelmes, életkornak megfelelő kitöltése,
- o „csellengés” megszüntetése,
- o az elsődleges emberi kapcsolatok hiányának pótlása,
- o az értékviszág kialakulásának megelőzése.

A 2025. évben újra meg tudtuk szervezni az összes békési szabadidős programunkat:

- 2025. májusában Intézményünk ismételtén csatlakozott a **Városi Gyermeknaphoz**, amely a Békés Városi Művelődési Központban került megrendezésre, ahol innovatív mozgásfejlesztő feladattal vártuk a legkisebbeket. A jó hangulatú rendezvényen a Család- és Gyermekjóléti Központ kollektívája vállalta, hogy állomásként kapcsolódik be és színesíti a programot.
- 2025. június 14. szombaton zajlott le a **Fuss a nyárba** szünidőköszöntő rendezvényünk, az Erzsébet ligetben, 140 nevező részvételével. A jelképes távok teljesítése felhívta a figyelmet a sport hasznosságára, de emellett szabadidős programul is szolgált. A rajtszámok biztos nyerő tombolaként funkcionáltak, így valamennyi indulónak ajándékkal kedveskedtünk, mindemellett a helyezetteknek értékes ajándékokat és utalványokat adhattunk át. A rendezvény saját forrásból, valamint a település vállalkozó által felajánlott jutalmakból volt biztosítható.
- 2025-ben tizedik alkalommal került megrendezésre a **Kortárssegítő tábor 2025. június 23 - június 27.** között a Durkó u. 6. sz. alatt a Nefelejes Székházban, **15 fiatal** részére. A tábor célja olyan közösség- és egészségfejlesztési módszer kialakítása a fiatalok körében, akik a helyi értékrenddel, szokásokkal, kultúrával adaptív identitástudatot legyenek képesek kialakítani. További célja volt, hogy a képzést követően a Kortárssegítő a fiatal közösségben árnyalja a világról kialakuló képet, eligazítsanak és közbenjárjanak a problémák megoldásában, elősegítsék a pihenést és az alternatív regenerálódási lehetőségeket, biztosítsák az információihoz való hozzájutást (új információs csatornákat nyissanak meg), referencia és kontrollesoportként funkcionáljanak, fokozzák az érzelmi teherbírást és erősítsék az identitástudatot. A hét folyamán Karácsony Zsolt mentálhigiénés szakember tartott csoportfoglalkozást, Szabó Erzsébet tanácsadó szakpszichológus beszélt a relaxáció jelentőségéről, a megküzdési technikákról, az egészséges kapcsolatok kialakításáról és az ezekhez kapcsolódó devianciákról. Dr Magyar Lóránt KALAPÁCS ütés – avagy a szétszórttság helyett összpontosítsuk erőnket címmel tartott csoportfoglalkozást, illetve Tamás Rita pártfogó felügyelő vonta be a fiatalokat prevenciók foglalkozásba.
- Intézményünk **2025. június 30-tól - 2025. július 25-ig nyári napközis tábor** szervezett 4 héten keresztül, a városban élő kisiskolások számára. A Durkó u. 6. sz. alatt a Nefelejes Székház illetve a rendkívüli időjárási körülmények miatt a második két hétben a Civil Ház adott otthont a programoknak, ahová elsősorban 7-12 év közötti gyermekek jelentkezését vártuk. Ezen időszak alatt (4 hét) átlag **napi 25 fő** gyermek felügyeletét biztosítottuk. Összesen **51 gyermek** vett részt a táborban. A város minden iskolájából jelentkeztek gyermekek, és a *klenskörbe tartozó gyermekeinket* is bevontuk. A gyermekek napi

háromszori étkezésben részesültek. A táboroztatásban részt vevő dolgozók intézményünk dolgozói közül kerültek ki. A tematikus táborok megvalósítása minden héten 4 fő intézményi munkatárs és 2 fő nyári diákmunkás feladata volt, valamint munkájukat technikai személyzet is segítette. A heti programtervezetet úgy állítottuk össze, hogy abban az irányított csapatmunkára, az egyéni és a közösségi élményszerzésre, az egyéni erősségek kidomborítására és a pihenésre, a kötetlen barátkozásra, játékokra egyaránt legyen lehetőség.

- Szolgálatunknál továbbra is működik a gyerekek részére segítségként működő **korrepetálás**. A hátrányos helyzetű, tanulási zavarokkal, erre épült magatartászavarokkal küszködő gyermek leszakadását csak fokozza, ha az iskolában sorozatos kudarcok érik, ezek leküzdéséhez, feldolgozásához nem, vagy csak igen csekély mértékben kap segítséget. A klienskörünkbe tartozó sikertelen teljesítményt nyújtó tanulókkal a kapcsolatot felvettük, napi rendszerességgel, a készségtárgyakon kívül minden tárgyból vállaltuk a tanulók felkészítését. A nyári időszakban az óvodai és iskolai szociális segítők és diákmunkások segítettek a gyermekek felkészülését. **2025-ben összesen 15gyermek 180alkalommal** vett részt folyamatosan a foglalkozásokon, és **eredményesen** teljesített a pótvizsgákon, illetve felzárkóztatásuk történt meg. Fontosnak tartjuk, hogy a klienskörünkbe tartozó gyerekek eredményeket, sikereket tudjanak elérni.
- 2025-ben is minden szünidőben lehetőség nyílt a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére napi egyszeri meleg étel biztosítására. Lebonyolításában a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ az Önkormányzattal együttműködve közreműködött. A program célja, hogy az iskolai szünidőkben is megfelelő minőségű ételhez jussanak a rászoruló gyermekek, ezáltal a gyermekéhezés felszámolható legyen. Az étkeztetés koordinálását 2 fő családsegítő látta el. **A tavaszi szünében 57 gyermek** (2024: 56gyermek), **a nyári szünében 2025. június 23-tól augusztus 21-ig** terjedő időszakban 43 munkanapon keresztül, összesen **113 gyermek** (2024: 85 gyermek), **az őszi szünében 68 gyermek** (2024: 25 gyermek), míg **a téli szünében 61**(2024: 39 gyermek)**rászoruló gyermek** számára tudtuk biztosítani a meleg étkezés. A bölcsődes és óvodás korú gyermek esetében felhívtuk a szülő figyelmét, hogy a nyári gyermekétkeztetésben és a bölcsődei/óvodai nevelésben egyszerre a gyermek nem vehet részt. Az étkeztetés igénybevételenek lehetőségét a helyi médiában tettük közzé, valamint klienskörünkből kerültek be a programba azok a gyermekek, akik hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű határozattal rendelkeztek. Az étkeztetésben résztvevők névsorának összeállítása a szülőktől az intézményünkhöz beérkező nyilatkozatok (dokumentumok) alapján történt. Ebben a szülők azt is jelezhetik, ha gyermekük valamilyen speciális diétát igényel (cukor, laktóz, gluténérzékeny, sertéshúsmentes). Az étkeztetésben résztvevők névsorának összeállítása a dokumentumok alapján történt. Az ebédek elkészítésében a Prizma FM Zrt. vett részt és a Reményhír Intézmény Eötvös József Általános Iskola konyháján került kiosztásra. Az ételek kiosztása minden esetben elvitellel történt.
- **„Házhoz megy a Mikulás”** programunkkal 2025-ben ismét **50 gyermeket** örvendeztetünk meg több helyi vállalkozó felajánlásából összeállított csomagokkal. A családokat otthonukban kereste fel a Mikulás és segédje.
- A békési Oroszlán Gyógyszertár decemberben adománygyűjtést szervezett a lakosság körében. Az összegyűlt plüss figurák és mesekönyvek is kiosztásra kerültek a családok számára
- Az idén 20 db Karácsonyi Angyalok Szeretet csomagot kapott az Intézmény a Mentálhigiénés Egyesülettől. Intézményeink évek óta jó kapcsolatot ápolnak, igyekszünk segíteni és kiegészíteni a településen végzett munkánkat, ezzel is segítve a hozzánk fordulókat.

- 2013. óta intézményünk akkreditáció folyamán jogosulttá vált *Iskolai Közösségi Szolgálat* biztosítására. Ennek keretében 2025-ben is több fiatal jelentkezett önkéntes munkára szolgálatunknál, melynek során átlagosan, személyenként 5 napot töltöttek idős ellátásban vagy Gyermekjóléti Szolgálatnál. A program keretében a diákok megismerhetik készségeiket, kompetenciahatárainkat, a közösségben rejlő erőket. Első lépcsőfok a munka világába.

2. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése

Az 1997. évi XXXI. Törvény 39.§ (3) bekezdése feladatként határozza meg a gyermekjóléti szolgálatoknak az *észlelő és jelző rendszer* működtetését. Ugyanezen törvény 17.§ (1),(2) és (3) bekezdése felsorolja azon szakembereket és azok feladatait, aki kapcsolódnak a gyermekvédelmi munkához. A jelzőrendszer tagjai kötelesek egymással együttműködni, és egymást kölcsönösen tájékoztatni a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése érdekében.

2025-ben továbbra is azt tapasztaltuk, hogy jellemzően „sokproblémás” családok kerülnek a látókörünkbe, egyre komplexebb és mélységében nehezebben felszínre hozható nehézséggel küzdenek a családok. Nagyon sokan élnek nehéz anyagi körülmények között, nélkülözésekkel küszködve, mely nehezíti a gyermekek ellátását.

Egyre több az erőszakos gyermeki magatartása, és egyre alacsonyabb életkorban jelentkezik. Az elektronikus eszközök (mobiltelefon, tablet, TV) sok családban átveszik a hatalmat, már az egészen kicsi, 1-2 éves gyermekek kezébe is odaadják a szülők, mert addig is „csendben” van. Ezzel viszont teljesen függővé válhatnak a gyermekek és később a bölcsődében, az óvodában már nem köti le a figyelmüket semmi, nem tudnak játszani, rajzolni, társaikkal kommunikálni, stb., mert otthon sem kapják meg a szülői figyelmet, társaságot.

Az igazolatlan iskolai hiányzások száma továbbra is igen magas, valamint a fiatalkori bűnözés is egyre inkább gyakori a klienskörünkben. A konfliktusba került emberek közti kommunikáció általában eredménytelen, az előítélet, a gyanakvás, a harag irányítja őket, ami megakadályozza, hogy tisztán lássák a helyzetet, illetve felismerjék saját érdeküket. Ebben a felek közötti kommunikáció javításában, konfliktusfeloldásban, kompromisszumra jutásban nyújtanak segítséget a speciális végzettséggel is rendelkező családsegítők, esetmenedzserek. Az idősebb generációt is anyagilag, egészségileg rosszabb helyzetben van, és problémáikkal Szolgálatunkhoz fordultak, vagy jelzés érkezett a bajba jutottakról.

A veszélyeztetettség megelőzésének szerves része a Szolgálat által működtetett észlelő-és jelzőrendszer, valamint segítségül szolgál még, a nem állami szervek bevonása is. A gyermekjóléti szolgálatnak sikerült megfelelő kapcsolatokat kialakítani a jelzőrendszer tagjaival, azaz az önkormányzattal, nevelési és oktatási intézményeivel, egészségügyi és szociális ellátórendszerekkel, pártfogó felügyelői szolgálattal, helyi rendőrséggel, gyámhivatallal. A tőlük kapott információk alapján nyílik mód a veszélyeztetett, elhanyagolt gyermekek feltérképezésére. Az együttműködés keretében a nevelési-oktatási intézmények felkeresése, személyes találkozás az óvodapedagógusokkal, pedagógusokkal, gyermekvédelmi felelőssel, esetmegbeszélések, esetkonferenciák történnek. A Békés Vármegyei Kormányhivatal Békési Járás Hivatal Gyámhivatal dolgozóival szinte napi kapcsolatban vagyunk, hogy közös eseteinket a lehetőségeinkhez képest a megfelelő módon tudjuk kezelni. Dilemmáink esetén a dolgozók véleményét és tanácsait kikérve a legtöbb esetben segítséget és támogatást kapunk a munkánkhoz. A jelzőrendszer tagjai a saját területükön végzett gyermekvédelmi munkájukkal teszik hatékonyabbá a Gyermekjóléti Szolgálat munkáját, hisz az időben jelzett problémákat eredményesebben lehet kezelni.

2025-ben a járásban az írásbeli jelzőrendszeri **jelzések száma** összesen 302db (2024-ban 345 db). Közel 10%-os a csökkenés az előző évhez képest. Ez a számadat nem azt mutatja, hogy kevesebb a probléma, hanem azt, hogy a jelzőrendszeri tagok az időben megtett jelzések

által hamarabb megkezdik a problémák megoldását, a család helyzetének javítását, megfelelő segítségnyújtással. A vezető jelzést tevők ismét a köznevelési intézmények, a rendőrség és a védőnői szolgálatok, hiszen ők vannak legnagyobb arányban közvetlen kapcsolatban a gyermekekkel. A problémák továbbra is egyre összetettebbek és a jelzőrendszeri tagok összefogására van szükség, hogy a családoknak segítséget nyújthassanak a problémáik megoldásában. A jelzőrendszerrel való kapcsolattartás formái: írásos bejelentések, telefonos kapcsolattartás, személyes megkeresés, közös családlátogatás. 2024 szeptemberétől jogszabályváltozás lépett életbe. Amennyiben a jelzőrendszeri tag súlyosan vét a szakmai szabályok ellen, a fegyelmi-munkajogi felelősségén túl a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés büncselekménye miatt történt feljelentés megtétele válik szükségessé, 2 év szabadságvesztés róható ki rá.

A jelzőrendszerrel való kapcsolataink *kölcsönösek és eredményesnek mondhatóak*. Vannak intézmények, akikkel napi kapcsolatban vagyunk és azonnali intézkedést igénylő esetekben, telefonon tájékoztatjuk egymást. 2025-ben mindhárom településen *6-6 alkalommal* került sor szakmaközi kerekasztal - jelzőrendszeri találkozóra, amelyen egy-egy alkalommal jelzőrendszer tagjai, szakemberek vettek részt. Sor került az aktualitások megbeszélésére és az egyéni problémákkal kapcsolatos konzultációra is a szakemberek és a családsegítők, esetmenedzserek között.

3. A kialakult veszélyeztetettség kezelése, veszélyeztetettség megszüntetése

Ahhoz, hogy a veszélyeztetettség kezelését megkezdhessük, szükséges az okok feltárása.

A Család- és gyermekjóléti Szolgálat munkatársai között, illetve a Központ esetmenedzserei között szoros együttműködés zajlik, egymás jelzőrendszereként működnek és segítik egymás tevékenységét.

A békési Szolgálatnál 2025-ben **739 fő** (2024-ben 735 fő) jelent meg, amelyből **373 fő** 0-17 éves **gyermekkorú** (2024-ban 342 fő). Köröstarcsán **279 fő** (2024:106 fő), amelyből **71 fő** (2024: 62 fő) a gyermekkorú. Kamuton **26 fő** (2024: 13 fő), melyből gyermekkorú **11 fő** (2024: 6 fő), **Békésen 373** (2024:342 gyermek) gyermekkel és családjával (276 család) rendszeres a kapcsolattartás, ebből 158 gyermek a Központnál is nyilvántartásba van véve, hiszen esetükben már hatósági intézkedésre is sor került. Köröstarcsán 71 gyermekkel és családjával (74 család), Kamuton 11 gyermekkel és családjaikkal folyt szakmai munka. A családsegítők és az esetmenedzserek munkája egymásra épülő, egymást kiegészítő. Folyamatos a köztük való kapcsolattartás, hogy a problémák minél előbb rendeződjenek, a hatósági intézkedés megszüntetésre kerüljön, és előbb utóbb a család önállóan, segítség nélkül boldoguljon.

A probléma típusa	Családok száma elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db) (elsődlegessel együtt)
Életviteli	26	45
Családi – kapcsolati konfliktus	25	45
Családon belüli bántalmazás	12	13
Elhanyagolás	23	31
Ebből: oktatási, nevelési elhanyagolás	11	12
Gyermeknevelési	28	78
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	16	35
Magatartászavar, teljesítményzavar	24	49
Fogyatékoság	5	5
Lelki – mentális, pszichiátriai betegség	9	20
Szenvedélybetegség	7	10
Egészségi probléma, egészségkárosodás	0	11
Foglalkoztatással kapcsolatos	1	18

Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	16	63
Ügyintézésrel kapcsolatos	2	59
Információkérésrel kapcsolatos	2	55
Egyéb	3	33
Összesen	210	582

A klasszikusnak mondott családsegítő szolgálat és a gyermekjóléti szolgálat összeolvadásával a jelentkező problémák is átalakulóban vannak. Még inkább előtérbe kerülnek az életvezetési, gyermeknevelési, családi-, kapcsolati problémák, illetve hangsúlyos maradt az anyagi probléma. Az ellátottak száma éves szinten 739 fő. Ebből 127 fő estében egyszeri alkalommal történt segítségnyújtás, amely főként anyagi problémák megoldását segítette elő. Köröstarcsán 279 fő, Kamuton 20 fő vette igénybe a szolgáltatásokat.

A Szolgálatnál megfordult ügyfelek között magas a munkanélküliek és inaktívok száma, nagyon sokan alkalmasszerűen, szezonális jelleggel, napi bejelentéssel dolgoznak. Az alacsony iskolai végzettség, és a munkatapasztalat hiánya sok esetben gátja az állandó munkahely megtalálásának. Sajnos a szociális transzferjövedelmekből élők aránya évről évre nő, és a feketegazdaságban dolgozók száma is. A fiatalok olyan munkát szeretnének, ahol kevés munkával sok pénzt lehet keresni. A média is „partner” ebben, hiszen a közösségi felületeken és TV műsorokban is sok olyan tartalom érhető el, amely negatív irányba befolyásolja az ifjúsági korosztályt.

Köröstarcsán az újonnan betelepülő családok általában hozzák magukkal a problémáikat, így minden évben vannak új esetek, amelyek többségében korábban már gyámhivatali intézkedés is megtörtént (védelembe vétel, nevelésbe vétel).

A támogatások igényléséhez rendelkezünk megfelelő nyomtatványokkal, és azok kitöltésében tevélegesen is segítséget tudunk nyújtani. Folyamatosan figyelemmel kísérjük az ellátások változásait is, az információnyújtás naprakészsége miatt. Ezért nagyon fontos, hogy a hozzánk fordulóknak megfelelő tájékoztatást tudjunk nyújtani a gyermekvédelmi, szociális, családtámogatási és társadalombiztosítási ellátások formáiról, az ellátásokhoz való hozzájutás módjáról.

A nyilvántartásunk alapján kimutatható, hogy a szolgáltatásokat igénybe vevő kliensek gazdasági aktivitását tekintve leggyakrabban álláskereső és inaktív személyekkel kerülünk kapcsolatba. A második nagy csoportot képviselik a középosztálybeli családok. A hozzánk forduló kliensekből eltartott gyermek és fiatalkorúak aránya magas, akikkel nagyrészt a családlátogatások, szabadidős programok rendezésekor kerülünk kapcsolatba. Az aktív keresők, foglalkoztatottak főként speciális szolgáltatásainkat választják.

Az ügyintézésnek folyamán a klienseken kívül különböző szervezetekkel, hatóságokkal, szolgáltatókkal is kapcsolatba kerülünk (Békés Vármegyei Kormányhivatal, Békési Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Békés Vármegyei Kormányhivatal Békési Járási Hivatala, Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság, Magyar Államkincstár, Alföldvíz, MVM, Pándy Kálmán Kórház szociális munkása, Réthy Pál Kórház szociális munkása, Békés Vármegyei Kormányhivatal Egészségbiztosítási Pénztári Szakigazgatási Szerve, Rendőrség, Oktatási Intézmények, Idősek Otthona, Gondozási Központ, Jogi Segítségnyújtó Szolgálat, Áldozatsegítő Központ, Krízisambulancia, Háziorvosok, Pártfogó felügyelő, Hivatásos gondnok, Vöröskereszt, Civil Szervezetek stb.)

Iskolai végzettség alapján a legtöbb ügyfél az általános iskola 8. osztályát végezte el, valamint valamilyen szakmával rendelkezik. Tapasztalataink azt mutatják, hogy a legtöbb esetben nem piacképes szakmával rendelkeznek. A család összetétele alapján a házastársi, illetve élettársi kapcsolatban gyermekkel együtt élők azok, akik elsősorban megkeresik szolgálatunkat, de magas az egyedülálló igénybe vevők száma is. Sok esetben tapasztalható az elmagányosodás, a családok is úgy érzik, hogy csak magukra számíthatnak. A családok

természetes támogató rendszere hiányos, ezért fordulnak a professzionális segítők irányába. Valamint megjelent a szülői érdektelenség. Nem foglalkoznak a gyermek iskolai előmenetelével, nem tartják az osztályfőnökkel a kapcsolatot.

Prevenációs programjaink megvalósítása a Központtal összefonódva történik, hiszen közzésk az előrendő célok (csellengés megelőzése, szabadidő hasznos eltöltése, tankötelezettség teljesítése stb.).

Adományok: Az esetkezelések között a juttatások is hangsúlyosak. A szolgáltatás keretein belül egyre nagyobb igény van a természetbeni segítségnyújtásra (ruhaadomány osztása, használt háztartási cikkek, bútorok közvetítése, tartós élelmiszer), szolgáltatások közvetítésére (telefonálás, fénymásolás, fax küldése). Egész évben érkeznek Szolgáltatunkhoz, mind Intézményi, mind egyéni felajánlások. Mindent megtettünk azért, hogy minél több adományt tudjunk eljuttatni a rászorulóknak, így volt *élelmiszer, ruha, játék, és bútor stb., osztás*, ami megkönnyítette a nehéz körülmények között élő emberek mindennapjait. Intézményünk számára az év kiemelt időszakát jelenti a téli időszak és a karácsonyi előkészületi idő. 2025-ben folytatódott a Mentálhigiénés Egyesület közvetítésével az Élelmiszer Bank által péksütemény, zöldség-gyümölcs adomány szétosztása (ennek mennyisége a Munch megjelenésével jelentősen lecsökkent), a Magyarok kenyere program keretében lisztet osztottunk a rászorulóknak, valamint 20 tartós élelmiszer-tisztítószer csomag került jó helyre a Karácsonyi Angyalok által. A Református Szeretetszolgálatól több esetben igényeltünk tartós élelmiszeresomagot, pelenkát, bébiételt.

A téli hónapokban megkülönböztetett figyelmet fordítanak munkatársaink a hajléktalanokra, az idősekre, a rászoruló nagycsaládosokra és egyedülállóakra. 2025-ben 16 (2024: 15) jelzőrendszeri megkeresés és állampolgári bejelentés érkezett, idős, magányos személyekkel kapcsolatban, akik napok óta nem mozdultak ki otthonukból, vagy vélhetően segítségre szorultak. Minden esetben felkerestük a célszemélyeket és felajánlottuk segítségünket, konkrét lépéseket tettünk helyzetük javítása érdekében (gondnokság alá helyezés elindítása, egyszeri segély a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságtól, stb.).

Adósságkezelési Szolgáltatás: A szociálisan hátrányos helyzetben lévő, eladósodott, de fizetőképességet mutató családok adósságterheinek enyhítése és lakhatási feltételeik megőrzése, körülményeik javítása céljából adósságkezelési szolgáltatást és tanácsadást nyújtunk az Önkormányzat támogatása által. Az adósságkezelési szolgáltatás adósságcsökkentési támogatásból és adósságkezelési tanácsadásból áll. Az adósságkezelési szolgáltatások igénybevétele között 2 évnek kell eltelnie, nem megfelelő együttműködés esetén a szolgáltatás megszüntetésre kerül, ezt követően pedig csak 3 év múlva igényelhető meg újra. Az adósságcsökkentési támogatásra továbbra is az jogosult, akinek a köztüzemi tartozás összege 50.000 Ft-ot meghaladja és 6 hónapnál régebbi a tartozás összege. Az igénybevétel jogosultságának jövedelem határa egyedülállóknak esetében 42.750 Ft, míg a családosoknál 28.500 Ft ez az összeg. Az adósságkezelés során az Önkormányzat 50%-os vállal kifizetni, azt is 100.000Ft-ig, a fennmaradó 50% illetve azon felüli összeg az ügyfelet terbeli. Az 50%-os önrészt az ügyfél maximum 12 havi részletben vállalhatja kifizetni. Békés városában, a kezdetekben nagyon sok igénybe vevő volt, de az évek során annyit változtak a feltételek, hogy egyre kevesebben tudják igény bevenni ezt a típusú támogatást. Szerencsére folyamatosan növekszik azon háztartások száma, ahová felszerelésre került az előre fizetés mérőóra akár villany-, akár gázszolgáltatás esetén. Növekszik a védendő fogyasztók száma is, mely státusz egyik előnye, hogy könnyebben kap az ügyfél egy évben egyszer részletfizetést és több hónapra, mely nagy segítség tud lenni a hátralekös háztartásoknak.

2025-ben 4 fő (2024: 8 fő) tudta igénybe venni a szolgáltatást. Csökkent az igénybe vevők száma, mivel a nehéz helyzetben lévő családok egyre inkább az előretöltős órákat preferálják mind a villany, mind a gáz szolgáltatás esetében.

Települési krízistámogatás: Intézményünk továbbra is végzi az krízistámogatás előkészítési munkáit, mely formája vissza nem térítendő támogatás. A kérelmek száma az előző évekhez képest továbbra is esőket mutatott. Az önkormányzati támogatás eseti jelleggel, az alábbi formákban nyújt a létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő családok, illetve személyek részére:

a) készpénzben,

b) természetben (közmuartozás esetén a közüzemi szolgáltatóhoz történő utalással, tartós élelmiszer formájában, tüzelőanyag formájában, gyógyszerátogatásként, az egészségbiztosítás által nem, vagy csak részben támogatott egészségügyi szolgáltatás díjaként). A kérelmek esetében megállapított jövedelem határ egyedülállóknál 57.000 Ft, családosoknál 37.050 Ft/fő. A segély és kölcsön kérelmeket leginkább a megélhetéshez való hozzájárulásra, illetve közüzemi számla elmaradások rendezésére, tüzifára, élelmiszere nyújtják be.

2025-ben Intézményünkhöz előkészítésre benyújtott kérelem összesen: **70db** (2024: 119 db). Ez a korábbi évekhez képest drasztikus esőket mutat. Évekre visszavezetően folyamatosan csökkent a pénzügyi segítséget kérő lakosok száma, de 2024-ben sokkal többen szorultak anyagi segítségnyújtásra, majd a tavalyi évben ismét sokkal kevesebb kérelem érkezett be. Tapasztalataink szerint sokkal több igény lenne az ilyen formában kérhető támogatásra, de az ügyintézés hosszú időtartama és a megítelt összeg (3000-5000 Ft) sajnos nincs arányban a szükséglettel.

Köröstarcsán szintén a Szolgálat nyújt segítséget az igénylők számára a községi önkormányzat pénzbeli és természetbeni ellátások igénylése során kitöltendő a nyomtatványok, kérelmek, mellékletek beszerzése esetében. 2025-ben települési támogatást 26 (2024: 23), lakásfenntartási támogatást 13 (2024: 49), szociális célú tüzifa 51, szén 42 iránti kérelmet 93 (2024:42) alkalommal adtak be az igénylők.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ további szolgáltatásai közül jellemzően a Támogató Szolgálat tevékenysége terjed ki a gyermekekre. A tavalyi évben a szolgálat rendszeresen biztosította fogyatékkal élő gyermekek intézménybe jutását. Az Esély Pedagógiai Központ EGYMI békéscsabai intézményébe 1 fő ellátott szállítása történt napi rendszerességgel. A Dr. Illyés Sándor Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium esetében 5 fő ellátott szállítását végezték napi rendszerességgel, 2025. szeptemberétől egy gyermeket havi 3-4 alkalommal. A Mozgáskorlátozottak Békés Megyei Egyesülete (Békéscsaba, Kölesy utca) részére 3 fő ellátott szállítása történt napi rendszerességgel, továbbá 1 fő ellátott heti két alkalommal fejlesztő foglalkozáson való részvételéhez biztosítottunk segítséget. A Fogjunk Össze Közhasznú Egyesület mezőberényi telephelyére 1 fő ellátott szállítása zajlott napi rendszerességgel.

Településen belül egy óvodáskorú gyermeket vittek fejlesztésre, heti két alkalommal. A rendszeres intézményi szállítás mellett a Támogató Szolgálat segítséget nyújtott a fogyatékkal élő gyermekeket nevelő családok számára az orvosi vizsgálatokon és a fejlesztő foglalkozásokon való megjelenés biztosításában is. Békéscsabán 1 gyermeket heti 2 alkalommal, 1 gyermeket heti 1 alkalommal, illetve 2 gyermek szállítása Gyulára, Budapestre és Szegedre összesen 8 alkalommal történt meg.

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat legnagyobb kihívásai a mélyülő szegénység okozta hátrányok, a gyermekek iskolai tankötelezettség teljesítésének hiánya, a motiválás - ami sokszor egyoldalú a szülői együttműködés híján-, valamint a 16. életévet betöltött fiatalokkal való szociális munka, akik már nem tankötelezettek, és valamilyen oknál fogva az iskolai kudarcok által negatívan befolyásoltak az iskolával, a tudással, a teljesítménnyel kapcsolatos attitűdjükben. Az alacsony iskolai végzettségű szülők úgy vélekednek, hogy a jó tanulmányi eredmény nem záloga a későbbi boldogulásnak. Ők azok, akik számára a tanulás nem képvisel fontos értéket, igyekeznek az alacsonyabb iskolai fokozatokkal megszerezhető tudást azonnali

jutalomra (gyermekük korai anyagi függetlenségére) váltani. Az egylépcsős társadalmi mobilitást feltételező, a sajátjuknál eggyel magasabb iskolafokozat megszerzését szeretnék gyermekeiknek. Az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező gyermekek esetében ezen problémák gyakran tapasztalhatók. A 16. életévet betöltött és már az oktatási rendszerben jogviszonnyal nem rendelkező gyermekek a Foglalkoztatási Osztályon munkanélküliként regisztrálhatnak, tanfolyamot elkezdhetnek, illetve dolgozhatnak is, amennyiben szakképzettség nélkül foglalkoztatják őket. Közmunkaprogramban nem vehetnek részt. Jelen vannak a településen a fiatalok várandósok is, közülük a 18 éves kor alattiak száma 2025-ben 1 fő volt, amely csökkenést mutat az előző évekhez képest, és sajnos minden évben számolnunk kell velük (2024: 4 fő), hiába igyekeznek az iskolai védőnők, az osztályfőnökök a korai gyermekvállalás hátrányairól, a fogamzásgátlás módszereiről felvilágosítást adni.

4.A családba való visszahelyezés elősegítése

A gyámhivatal a gyermeket nevelésbe veszi, ha a gyermek fejlődését családi környezete veszélyezteti és a veszélyeztetettség az alapellátás keretében nyújtott szolgáltatásokkal, valamint védelembé vétellel nem sikerült megoldani.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat kötelezettsége a Gyámhatóság felkérésére részt venni a nevelt gyermekek családi körülményeinek felülvizsgálataiban, az ilyen gyermekek családjának gondozásában.

2025-ben Békésen **47 fő, Köröstarcsán 13 fő** nevelt gyermek családjával tartották a kapcsolatot a családsegítők. A gyerekek elhelyezése nevelőszülőknél, lakóotthonokban történik.

Családsegítők munkájának elsődleges célja, hogy a szülő gyermeknevelési körülménye javuljon, képes legyen az alapvető gondozási-nevelési feladatok ellátására. Hangsúlyozzuk a családi kapcsolatok ápolását, hogy ezáltal a gyermek visszakerülhessen vérszerinti családjába.

A tapasztalatunk az, hogy a családok anyagi és egyéb életkörülményei a gyerekek kiemelése után nem változik pozitívan oly módon, hogy a gyerekek haza kerülhessenek. A tapasztalatok alapján, melyet a szakirodalom is alátámaszt, minél hosszabb idő telik el a családból való kiemeléstől, annál nehezebb a visszaút, de nem reménytelen. 2025-ben **egy gyermeket** (2024: 0 eset) sikerült haza gondozni tágabb családjához (apai nagynéni).

Bízunk benne, hogy a nevelésbe vételi esetek visszatartó erőként hatnak az itthon maradt, fokozottan veszélyeztetett gyerekek és szüleik számára.

Beszámoló a járási jelzőrendszeri tanácsadó 2025. évi munkájáról

A 2016. január 1-én hatályba lépett szabályozás számos új elemet vezetett be a hatékonyabb jelzőrendszeri munka érdekében. A szabályozás egyértelművé teszi, hogy a jelzőrendszer egyetemes, amely kiterjed mind a gyermekekre, mind pedig a felnőttekre. A jogszabály kimondja, hogy minden szolgáltatónak jelzőrendszeri felelőst kell kijelölnie, a család-és gyermekjóléti központok járás szintű feladatrendszerében helyet kapott a jelzőrendszeri tanácsadói feladatkör meghatározása. Intézményünkben a jogszabályoknak megfelelően kijelölésre került mindkét személy. A jelzőrendszeri felelősi feladatokat Kocsorné Kiss Katalin (tel. szám: 70/313-7434), a jelzőrendszeri tanácsadói feladatokat 2025. augusztus 31. napjáig Pál Mariann (tel. szám: 20/398-6812) látta el. 2025 szeptember 01. napjától Alexa Anikó (tel. szám: 20/533-0330) vette át a feladatkört.

Az észlelő- és jelzőrendszer működését, működtetését 3 dokumentum szabályozza, amelyek egymásra épülve rendszerbe foglalják a vonatkozó jogi és szakmai szabályokat:

- ✓ szakmai ajánlás (az észlelő-és jelzőrendszer működésének, működtetésének szabályairól rendelkezik)
- ✓ protokoll (az észlelő-és jelzőrendszer folyamatairól)

- ✓ szektorsemleges egységek elvek módszertana (a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányul)

A Család-és Gyermekjóléti Központ, a hatályba lépett jogszabályváltozásokról, az új dokumentációs rendszer elemeiről folyamatosan tájékoztatta a jelzőrendszeri tagokat, a témában több alkalommal sor került megbeszélésre, szakmai tanácsadásra. A jelzőrendszeri tagok, a gyermekekkel hivatásszerűen foglalkozó szakemberek segítséget kaptak abban, hogy képesek legyenek feltámi a gyermekeket veszélyeztető tényezőket, az egyéneket, családokat érintő krízishelyzeteket, valamint információkat kaptak a jelzés megtételének lehetséges módjairól, a jelzés tartalmáról. Felhasználásra került az EMMI által, a jelzések megtételének használatára javasolt jelzőlap formái, tartalmi követelménye. Intézményünkben mind a jelzőrendszeri felelős, mind a jelzőrendszeri tanácsadó a szakmai ajánlásban, számukra kötelezően meghatározott feladatok, módszerek alapján végzik tevékenységüket. Mind helyi, mind járási szinten sikertült hatékony munkakapcsolatot kialakítani a jelzőrendszer tagjaival. A járás területén működő jelzőrendszerek munkájának koordinálása folyamatosan megtörténik. A jelzőrendszeri tagok aktívan részt vesznek esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon. Az észlelő-és jelzőrendszer minden járási településen hatékonyan, eredményesen működik. A kisebb lélekszámú településeken figyelhető meg erősebb kohézió és aktívabb információáramlás a jelzőrendszeri tagok között, viszont náluk jellemző leginkább, hogy írásban nem vállalják fel jelzési kötelezettségüket.

Az NMr. 9. § (1) h) pontja kimondja, hogy a család-és gyermekjóléti szolgálat a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család-és gyermekjóléti központnak. A jelentést írásban kell megtenni meghatározott szempontok figyelembevételével. Intézményünk a járási települések szolgálataitól beérkezett jelzések fogadására e-mail címet hozott létre. A jelentés megküldésének határideje megállapodás alapján, minden hét keddi napja. A beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről a jelzőrendszeri felelős heti rendszerességgel jelentést készít a család-és gyermekjóléti központnak. A jelzőrendszeri tanácsadó a beérkezett jelentéseket folyamatosan gyűjti, összesíti, és elemzi, melyről évente legalább egy alkalommal értékelést készít. Ez az elemzés, értékelés 2025 januárjában elkészült, melyet a jelzőrendszeri tagok, szakemberek minden járási településen a gyermekvédelmi tanácskozások keretén belül megismerhettek.

A 2025. január 1. – 2025. december 31. között beérkezett jelzések alapján az alábbiak állapíthatók meg:

A hetente, e-mail-en beérkezett jelzésekről számokban:

• Békés:	233 db jelzés érkezett, amely	180 gyermeket érintett,
• Mezőberény:	154 db jelzés érkezett, amely	88 gyermeket érintett,
• Köröstarcsa:	33 db jelzés érkezett, amely	30 gyermeket érintett,
• Murony:	6 db jelzés érkezett, amely	6 gyermeket érintett,
• Turhos:	1 jelzés érkezett, amely	1 gyermeket érintett,
• Kamut:	3 db jelzés érkezett, amely	7 gyermeket érintett
• Bélmegyer:	1 db jelzés érkezett, amely	1 gyermeket érintett

A 7 településről összesen **431 db** jelzés érkezett (2024-ben 345 db volt, 2023-ban 298 db volt). Az előző évhez képest jelentősen megnőtt mind a jelzések, mind a jelzéssel érintett gyermekek száma. A jelzett problémák egyre súlyosabbak, egyre több gyermek esetében vált szükségessé hatósági intézkedés (védelembe vétel) elrendelése.

A 2025-ös évben továbbra is a jelzések jelentős része a köznevelési intézményekből érkezett, azonban kiugróan sok esetben érkezett jelzés rendőrségtől (családi viták, konfliktusok).

Az óvodai-iskolai szociális segítők egyre több esetben éltek jelzéssel, melynek háttérében még mindig az áll, hogy a pedagógusok nem merik felvállalni a jelzést és azt követően a szülőkkel való konfrontációt.

Egyes településeken továbbra is gondot okoz, hogy a gyermekorvosok nem élnek jelzési kötelezettségükkel.

Vezető problémák:

- családon belüli konfliktusok
- igazolatlan hiányzás
- veszélyeztetettség (magas a környezeti okok miatt kialakult veszélyeztetettség)
- elhanyagolás
- bántalmazás
- kortárs agresszió
- magatartásproblémák
- pszichés problémák, önagresszió
- devianciák (bűncselekmények, szabálysértés, lopás, garázdaság, droghasználat, öngyilkossági kísérlet, falcolás)
- szexuális jellegű bűncselekmények (gyermekpornográfia)
- gyermekkorúak szerhasználata
- kapcsolati erőszak
- zaklatás
- önbírászkodás
- szenvedélybeteg szülők (alkohol, kábítószer).

A járási településekről visszaérkezett adatlapok alapján megállapítható, hogy a gyermekvédelmi rendszert érintő aktuális problémák a következők:

- Egyre fiatalabb életkorban, egyre súlyosabb problémák ütik fel a fejüket.
- A kontrollálatlan és korlátlan telefonhasználat a gyermeknél, már korai életkorban.
- Egyre jellemzőbb a **kortársagresszió**.
- A **kortárs csoportok negatív irányban történő befolyása** domináns.
- A **devianciák** egyre fiatalabb életkorban jelentkeznek.
- Nő a **szabálysértések, bűncselekmények** száma.
- Egyre több fiatal él valamilyen **kábítószer** fogyasztásával.
- A **csavargás, esellengés, iskolakerülés** egyre nagyobb számban jelenik meg.
- Jelentős mértékben nőtt az **igazolt, és az igazolatlan hiányzások** száma is.
- A fiatalok sok esetben **indokolatlanul fordulnak orvoshoz**, elkerülve ezzel iskolába járási kötelezettségüket.
- A pedagógusok eszköztelenek a magatartásproblémával, pszichés problémával küzdő gyermekek esetében.
- A szakképző iskolákban növekvő tendenciát mutat a tankötelezettség betöltése után bekövetkező **lemorzsolódás**, a tanulók motiválatlansága.
- Folyamatosan nő a beilleszkedési nehézségekkel, **magatartásproblémákkal** küzdő gyermekek száma.
- A **pszichés problémával** rendelkező gyermekek, fiatalok száma növekvő tendenciát mutat.
- Megfigyelhető a **szülők érdektelensége** gyermekeik iskolai előmenetele tekintetében.
- Jellemzőbb a szülőkre a **megengedő, ráhagyó magatartás** a gyermeknevelésben.

- A **szülők**re jellemzőbbé kezd válni az oktatási-nevelési intézményekkel, védőnőkkel, gyermekorvosokkal való **együtt nem működés** (nem engedik be a védőnőt, nem jelennek meg tanácsadáson, nem váltják ki az orvos által felírt gyógyszert).
- Egyre több családot érint a **létbizonytalanság**, az **anyag problémák** fokozódnak.
- Halmozottan vannak jelen a **szociális problémák**.
- Egyre több családban úti fel a fejét az **alkoholizmus**, és egyéb devianciák.
- Az **elektromos cigaretta használata** a gyermekeknél.
- Nagy számban van jelen a **családokban a gyermekek fizikai, lelki elhanyagolása, háttalmozása**.
- A **higiénés problémák**, és annak következményei egyre több családban megjelennek.

A jelzőrendszer tagjainak új típusú problémákkal kell megküzdeniük:

- iskolai bullying,
- online zaklatás,
- gyermekpornográfia (saját magukról készített képek, videók feltöltése a világhálóra),
- prostitúció,
- emberkereskedelem,
- jellemző az interneten való ismerkedés, annak veszélyeivel nem törődve,
- tudatmódosító szerek, új típusú pszichoaktív anyagok használata,
- „snüsszözés”, e-cigaretta használata, azzal való kereskedés, akár iskolán belül,
- túlzott energiaital fogyasztás,
- egyre több a családi konfliktus, tettlegességig fajuló viták,
- kapcsolati erőszak,
- egyre nő az elvált vagy válófélben lévő szülők közti vita a szülői felügyeleti jog tekintetében,
- magas a szökések száma főleg a kamasz lányok körében,
- növekszik a fiatalok által elkövetett garázdaságok, lopások, bűncselekmények száma.

A jelzőrendszeri tagok egyöntetűen a prevencióban, felvilágosító, tudatformáló előadások megtartásában látják a megoldást, valamint a szülők edukálásában. Ebben nagy szerepe lenne az óvodai és iskolai szociális segítőknek, de sajnos a köznevelési intézmények még mindig nem élnek ezzel a lehetőséggel, minimálisan keresik őket csoportfoglalkozások megtartására.

A problémák megoldására a minden településen működő Család-és Gyermejjóléti Szolgálat adekvát megoldásokat kínál, saját erőforrásait felhasználva. Elakadás esetén a Család-és Gyermejjóléti Központ szakmai segítséget nyújt számukra a jogszabályok, a protokollok, és a szakmai ajánlás együttes alkalmazásának igénybe vételével.

Fontos, hogy a fő hangsúlyt a szakmai együttműködésre, partnerségre, a kölcsönösségre helyezzük. A járási jelzőrendszeri tanácsadó igyekszik a járáshoz az esetkonferenciákban részt venni.

Az elmúlt évben szorosabbá vált a kapcsolat és az együttműködés a rendőrséggel és az áldozatsegítő központtal a családon belüli erőszakos bűncselekmények, kapcsolati erőszak okán.

Mind a szolgálatok, mind a központok leterheltsége jelentősen megnőtt, egyre komplexebb problémákkal kell szembenéznünk, am új ismereteket követel meg a szakemberektől.

Kiemelt jelentőséggel bír a PREVENCIÓ és a TEAM munka, amely által az egyes szakterületeken dolgozó szakemberek nemcsak támaszai egymásnak, hanem tanulhatnak is egymástól, amely megkönnyíti a jövőbeli munkájukat.

Sok esetben a kapcsolati tőke, mint erőforrás jelenik meg az egyes esetek feltárásánál és megoldásánál.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

A Békés Vármegyei Kormányhivatal a jegyző I. fokú feladat- és hatáskörébe tartozó gyermekvédelmi és gyámügyi hatósági ügyek 2025. évi jogszerűségi vizsgálata tárgyában - *ellenőrzésként* - iratbekérés alapján eljárást folytatott.

Az ellenőrzési jegyzőkönyv megállapításai szerint a kérelmek a hatályos formanyomtatványon kerültek benyújtásra, a véglegessé válás megjelölése szabályszerűen történt, a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása során a hatóság megfelelő módon tájékoztatást adott a fellebbezési jog gyakorlásáról és az ügyirathoz csatolta a hátrányos helyzetről szóló, ügyfelek részére átadott tájékoztatót is. Az ügyiratok tartalmazták az értesítettekről vezetett listát, valamint a gyermekek intézményi étkeztetését biztosító intézmények részére megküldött döntések expedíálási dátuma is rögzítésre került.

2025-ben a felügyeleti szervek a BVSZSZK-nál nem folytattak le szakmai ellenőrzést. A jogszabályok változása miatt az intézményi szabályzatok aktualizálása folyamatos. Munkánk során a Szociális Munka Etikai Kódexét követjük.

5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján

A gyermekvédelem vonatkozásában a jövőre vonatkozó céloknak, elképzeléseknek arra kell irányulniuk, hogy a város megfelelő környezeti feltételeket jelentsen a felnövekvő fiatal korosztály számára, ahol otthonosan érzik magukat, ahol kiszámíthatóak az életviszonyaik, ahol problémák esetén szakértő segítséget találnak azok megoldásához, és ahol felkészülhetnek a felelősen élő és cselekvő Magyar állampolgárként való felnőtt életükre.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat minden évben február 28-ig megtartja az éves Gyermekvédelmi Tanácskozást, melyen a jelzőrendszer tagjaival együtt értékelik az elmúlt évet, illetve az elkövetkezendő időszakra megfogalmazzák stratégiai beavatkozásait a gyermekek helyzetének javítása érdekében.

1. A veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszeri Tagok írásos beszámolóiból levont következtetések

A gyermekvédelmi rendszert érintő aktuális problémák

- ✓ A középiskolások, sőt már az általános iskolai tanulmányokat folytató diákok is egy bizonyos rétege egyre kevésbé motivált a tanulásra. Nem számít értéknek a tudás, a szakmaszerzés. Talán ez az egyik oka annak, hogy a 2025-ben még mindig nagymértékű volt az igazolt, és az igazolatlan hiányzások száma és ez már nemcsak az iskolákat, hanem az óvodákat is érinti. A szülők a hiányzásról nem minden esetben tájékoztatják a köznevelési intézményt. Sok gyermek esetében tapasztaljuk azt, hogy a szülő/gyermek visszaél a háziorvosi ellátással, az igazolásokkal, még mindig előfordul a telefonon történő vizsgálat és a szülő bemondására igazol a házi gyermekorvos. A Kréta rendszerbe történő igazolások bevezetésével sem csökken a tendencia. Az elmúlt évek tapasztalata alapján folyamatosan nő az olyan gyermekek száma, aki megközelíti, vagy meghaladja a 250 óra igazolt hiányzást, amelynek következtében év végén osztályozó vizsgát kell tennie. Meglátásunk szerint az a gyermek, aki ennyit hiányzik, nem tud lépést tartani sem a tananyaggal, sem a pótlással. Képtelenség felzárkóznia a tanmenethez. Többségében ráadásul az az alacsony motivációval, illetve egyébként is már hiányos tudással rendelkező réteg él vissza ezekkel az igazolásokkal, akiknek a jelenléti oktatás elengedhetetlen lenne, hogy teljesíteni tudják a minimális követelményeket is.
- ✓ A szülők érdektelenek, nem működnek együtt az oktatási-nevelési intézményekkel, védőnőkkel, gyermekorvosokkal (nem járnak szülői értekezletre, nem keresik az osztályfőnököket, nem engedik be a védőnőt, nem jelennek meg tanácsadáson, nem váltják ki az orvos által felírt gyógyszert, stb.).
- ✓ Folyamatosan nő a beilleszkedési nehézségekkel, magatartásproblémákkal küzdő gyermekek száma, melyek kezeléséhez a pedagógusok nem rendelkeznek eszközökkel. Ezek a problémák egyre korábbi életkorban megjelennek, akár már óvodásoknál is előfordul. Ennek előidézői lehetnek az elektronikus eszközök (mobiltelefon, tablet, számítógép) túlzott használata. Már 2-3 éves korban a mobiltelefon rabjává válhatnak a gyermekek, mert a szülők bébiszitternek használják ezt az eszközt. Ezáltal a gyermekek nem tanulnak meg igazi, kézbe vehető játékokkal játszani, nem hallgatnak meséket, mondókákat, stb. Szocializációjuk nem alakul megfelelően, emiatt az intézményi rendszerbe nem tudnak beilleszkedni.
- ✓ A szakképző iskolákban továbbra is növekvő tendenciát mutat a tankötelezettség betöltése után bekövetkező lemorzsolódás, a tanulók motiválatlansága, a szülők pedig partnernek bizonyulnak ebben.

- ✓ Jellemzőbb a szülőkre a megengedő-, ráhagyó (nem mernek/mondanak nemet) vagy éppen ellenkezőleg a túlóvó, túlféltő magatartás a gyermeknevelésben.
- ✓ Nagy számban van jelen a családokban a gyermekek fizikai, lelki elhanyagolása, a közömbösség, érdektelenség a gyermekek iránt.
- ✓ A pszichés problémával rendelkező gyermekek, fiatalok száma szintén növekvő tendenciát mutat. Sajnos a gyermekpszichiátriai kezelés sok esetben nem elegendő, illetve nem tartják indokoltnak a gyermek osztályos vizsgálatát.
- ✓ Egyre jellemzőbb a kortársagresszió főként a köznevelési intézményekben, de azon túl is előfordulnak.
- ✓ A devianciák egyre fiatalabb életkorban jelentkeznek, sajnos egyre több családban űti fel a fejét az alkoholizmus, és egyéb a társadalmi normáktól eltérő viselkedés (lopás, garázdaság, stb.).
- ✓ Egyre több fiatal él valamilyen kábítószer fogyasztásával, ami nyílt titok, illetve növekvő tendenciát mutat az energiatalt fogyasztók száma. Továbbra is jellemző a dohányzást helyettesítő termékek (snüssz, elf bar, poco bar, elektromos cigaretta) használata.
- ✓ Továbbra is sok azon családok száma, akit érint a létbizonytalanság, az anyagi problémák fokozódnak, illetve halmozottan vannak jelen a szociális problémák.

A jelzőrendszer erősségei

- ✓ 2025-ben a kapcsolattartás továbbra is folyamatos volt a tagok között.
- ✓ A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a jelzőrendszer tagjai felé folyamatosan kommunikálja az észlelés és a jelzés fontosságát, valamint azt, hogy a legsúlyosabb kockázat a jelzés elmaradása. Tájékoztatást kaptak a jogszabályi változásokról is.
- ✓ A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmaközi megbeszélésekkel, igyekszik fenntartani a jelzőrendszeri tagok aktivitását, illetve a változásokról tájékoztatják a feleket.
- ✓ Esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon a jelzőrendszeri tagok aktívan részt vesznek, az esetek vitelének elősegítésében, határidőre visszaküldik a tájékoztatást kérő megkeresésünkre tapasztalataikat, elősegítve ezzel a megalapozott szakmai döntést.
- ✓ Az óvodai és iskolai szociális segítők különösen sok segítséget nyújtottak a köznevelési intézményeknek, gyermekeknek, szüleiknek, a pedagógusoknak.
- ✓ A jelzőrendszer tagjai saját hatáskörben fokozottan figyelemmel kísérik a családokat, az abban nevelkedő gyermekeket, probléma észlelése esetén jelzéssel élnek a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé.
- ✓ Krízishelyzetben, azonnali beavatkozást igénylő helyzetekben a jelzőrendszeri tagok haladéktalanul jelzéssel élnek, azonnal reagálnak megkeresésünkre, együttműködnek a probléma megoldása érdekében.
- ✓ A Család-és Gyermekjóléti Központ a járásban működő Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok számára szakmai támogatást nyújt, kiemelten kezelve az egyszemélyes szolgálatokat (esetmegbeszélés, eset konferencia, tanácsadás, főként telefonon).
- ✓ A települési jelzőrendszeri felelős helyi szinten ismeri a jelzőrendszeri tagok elérhetőségeit, kapcsolatot tart a jelzőrendszer tagjaival, törekszik a kölcsönös együttműködés megteremtésére, közvetítő szerepet tölt be, valamint nyomon követi a jelzőrendszeri tagoktól hetente beérkező jelzéseket, így tájékozódik a településen felmerülő problémákról. A beérkezett jelzésekből jelentést készít a járási jelzőrendszeri tanácsadó számára.

A jelzőrendszert jellemző problémák, hiányosságok

- ✓ A jelzőrendszeri tagok egy része továbbra is nehezen vállalja fel a jelzést, írásos formában nem mindig történik meg, inkább csak szóban. A közoktatási intézmények esetében jellemző az, hogy nem ők maguk, hanem az óvodai és iskolai szociális segítő jelzése által jutnak el az információk a Szolgálatokhoz, Központoz.
- ✓ Sok gyermek estében továbbra is tapasztaljuk azt, hogy a szülő/gyermek visszaél a házi orvosi ellátással, az igazolásokkal a KRÉTA rendszerben való rögzítés ellenére. A házi gyermekorvosok egy részénél még mindig jellemző a telefonon történő diagnosztizálás. Ezzel sok esetben tulajdonképpen a szülőre, gyermekre bízva, hogy mikor folytatja tanulmányait, vagy teljesíti újra óvodakötelezettségét. Az elmúlt évek tapasztalata alapján egyre több az olyan gyermek, aki megközelíti, vagy meghaladja ezáltal a 250 óra igazolt hiányzást, amelynek következtében év végén osztályozó vizsgát kell tennie. Meglátásunk szerint az a gyermek, aki ennyit hiányzik, nem tud lépést tartani sem a tananyaggal, sem a pótlással. Képtelenség felzárkózni a tanmenethez. Többségében ráadásul az az alacsony motivációval, illetve egyébként is már hiányos tudással rendelkező réteg él vissza ezekkel az igazolásokkal, akiknek a jelenléti oktatás elengedhetetlen lenne, hogy teljesíteni tudják a minimális követelményeket is.
- ✓ A visszaérkezett adatlapok alapján továbbra is igény mutatkozik arra, hogy az anyasággal, szülői feladatokkal, gyermeknevelési tanácsokkal kapcsolatos előadások szerveződjenek a városban. A gyermekek szocializációja egyre alacsonyabb szintű és ezt az esetleges indokolatlan otthonlét csak még inkább negatív irányba sodorja (kiesi korban túlzott okostelefon használat, ingerzegény környezet, stb.). Ezzel kapcsolatban a Védőnői Szolgálat rendelkezik a leginkább kompetenciával. A Szolgálat részéről a résztvevők toborzásában való részvétel, esetleg helyszín biztosítása jöhet szóba.
- ✓ A jelzőrendszeri tagok a prevencióban, felvilágosító, tudatformáló előadások megtartásában látják a megoldást, valamint a szülők edukálásában. Ebben nagy szerepe lenne az óvodai és iskolai szociális segítőknél, de sajnos a köznevelési intézmények még mindig nem élnek ezzel a lehetőséggel, minimálisan keresik őket csoportfoglalkozások megtartására.
- ✓ A gyermekorvosoktól nem érkezik jelzés, pedig a magas igazolt óraszámok esetlegesen veszélyeztetettségre is okot adhatnak, hiszen a gyermek kimarad, lemarad a tananyagról és a hiányzás pótlása alig, vagy egyáltalán nem történik meg. Ez pedig tovább generálja az egymásra épülő témakörök elsajátításának nehezességét.
- ✓ Az oktatási-nevelési intézmények kevés információval rendelkeznek az adott gyermek, család problémájáról. Véleményünk szerint a számukra szükséges információkról minden esetben tájékoztatást kapnak.
- ✓ Problémaként jelenik meg, hogy a klasszikus családsegítés háttérbe szorul, és gyakorta csak a kumulált probléma jelenik meg; ami már gyermekjóléti alapellátást igényel. Az egyéni, családi prevenció a családsegítésben a későbbi alapellátást mellőzhető. A korábban gyermekkorú ügyfelek a későbbiekben felkeresik a Szolgálatot, akár csak egy-egy segítő szóra, nyitott fülekre lenne szükségük, bátorításra, de ezt a funkcióját a klasszikus családsegítés szinte nem képes betölteni, leterheltség miatt.

2.2025. évi intézkedési tervből megvalósult elemek

- ✓ A hatékony együttműködés fenntartása, a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok munkakapcsolatának még szorosabbra fűzése, folyamatos információ áramlás megteremtése a szakmaközi megbeszélések, esetmegbeszélések, esetkonferenciák szervezésével valósult meg.
- ✓ Védőnői Szolgálattal együttműködve nehéz szociális helyzetben lévő várandósok számára csoportfoglalkozás szervezése közös vezetéssel nem valósult meg, mert nem volt rá igény.

- ✓ Prevenációs programok, előadások megtartása a köznevelési intézményekben, igény szerint megtörtént az óvodai és iskolai szociális segítők, családsegítők, esetmenedzserek által.
- ✓ A jelzőrendszeri tagok által javasolt témák alapján szakmaközi megbeszélések tartása évente 6 alkalommal.
- ✓ A Szolgálathoz beérkezett jelzésekre minden esetben visszajelzés biztosítása a hatékony munkavégzés érdekében.
- ✓ Szükség esetén közös családlátogatás biztosítása a gyermek, család helyzetének alapos megismerése céljából.
- ✓ Prevenációs programok szervezése a már hagyományosnak mondható szabadidős programok további biztosításával.
- ✓ Szociálisan érzékeny önkéntes fiatalok toborzása kortárssegítés céljából. Kortárssegítő tábor szervezése.

3. 2026. év célkitűzései

- ✓ A hatékony együttműködés folyamatos fenntartása, a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok munkakapcsolatának még szorosabbra fűzése, folyamatos információ áramlás megteremtése.
- ✓ 2026-ban a tavalyi évhez hasonlóan a Békés Vármegyei Kormányhivatal felkérésére tájékoztatást nyújtunk a békési járás területén működő köznevelési intézményekben a jelzőrendszer működéséről és a jelzési kötelezettség mibenlétéről.
- ✓ Prevenációs programok, előadások megtartása a köznevelési intézményekben, igény szerint.
- ✓ A jelzőrendszeri tagok által javasolt témák alapján szakmaközi megbeszélések tartása évente 6 alkalommal.
- ✓ A Szolgálathoz beérkezett jelzésekre minden esetben visszajelzés biztosítása a hatékony munkavégzés érdekében.
- ✓ Szükség esetén közös családlátogatás biztosítása a gyermek, család helyzetének alapos megismerése céljából.
- ✓ Szociálisan érzékeny önkéntes fiatalok toborzása kortárssegítés céljából. Kortárssegítő tábor szervezése.
- ✓ Prevenációs programok szervezése a már hagyományosnak mondható szabadidős programok további biztosításával.

4. A célok elérése érdekében tervezett lépések

- ✓ A jelzőrendszeri tagoknak bővebb és folyamatos információt nyújtani az ellátott gyermekekről, családok helyzetéről, az ellátás okáról. Szeptemberben az adott intézménybe járó és a Szolgálattal kapcsolatban lévő gyermekekről egyeztetés az óvodai és iskolai szociális segítők által.
Felelős: családsegítők, esetmenedzserek, óvodai és iskolai szociális segítők
Határidő: folyamatos
- ✓ Prevenációs programok, előadások megtartása a köznevelési intézményekben, igény szerint.
Felelős: óvodai és iskolai szociális segítők, családsegítők, esetmenedzserek
Határidő: igény, létszám alapján szerveződik
- ✓ A jelzőrendszeri tagok által javasolt témák alapján szakmaközi megbeszélések tartása évente 6 alkalommal.
Felelős: jelzőrendszeri tanácsadó, jelzőrendszeri felelős
Határidő: folyamatos
- ✓ A jelzésekre minden esetben visszajelzés biztosítása a jelzést tevőnek.
Felelős: családsegítők, esetmenedzserek
Határidő: folyamatos
- ✓ Igény szerint közös családlátogatás a jelzőrendszeri tagokkal.

Felelős: családszolgáltatók, esetmenedzserek, óvodai és iskolai szociális segítők

Határidő: folyamatos

- ✓ **Prevenációs programok:** Továbbra is megrendezésre kerülnek az évek óta működő programok, illetve igény szerint szülői értekezleteken, osztályfőnöki órákon tájékoztatást, információt nyújtunk a gyermekvédelem rendszeréről, jogokról és kötelezettségekről jursi szinten.

Felelős: családszolgáltatók, esetmenedzserek, óvodai és iskolai szociális segítők

Határidő: folyamatos

- ✓ **Kortárssegítő tábor szervezése**

Felelős: Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai vezetője, jelzőrendszeri tanácsadó

Határidő: 2026. június.

6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 265/2003. (XII. 18.) számú határozatával fogadta el Békés Város Bűnmegelőzési Konceptióját. A határozat értelmében évente kerül meghatározásra a koncepció alapján megfogalmazott tárgyévi Bűnmegelőzési Program.

A koncepcióban a gyermek- és ifjúságvédelem területének kiemelt része a prevenció. A DADA (Drog, Alkohol, Dohányzás, Aids) programot a Békési Rendőrkapitányság a helyi Polgárőrséggel közösen végezte.

Továbbra is megfigyelhető –az alkoholfogyasztás mellett - a kábítószer-fogyasztással kapcsolatba hozható bűnelkövetővé válás. Az előző évek tapasztalatai, szakemberek véleményei továbbra is érvényesek, miszerint az áldozatvédelem, áldozattá válás megelőzése mellett továbbra is nagy hangsúlyt szükséges fektetni a drogokkal kapcsolatos bűnelkövetővé válás megakadályozására. 2009-ben újjászerveződött a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, melynek munkáját a Mentálhigiénés Egyesület koordinálja, szervezi kiválóan.

A Békés Város Jegyzője és a Békési Rendőrkapitányság által 2008. áprilisában aláírt együttműködési megállapodás a családon belüli erőszakkal kapcsolatban jött létre. Fontos eleme az együttműködésnek, hogy a családon belüli erőszakkal kapcsolatos információkat mindkét intézmény a lehető leghamarabb eljuttassa a hatáskörrel rendelkező szervhez a megfelelő lépések megtétele érdekében, a lehető leggyorsabb beavatkozás végett.

A bűnmegelőzési program kiterjed az áldozatvédelmi szociálpolitika területére, ahol az információk átadására és a tájékoztatás szükségességére helyezi a hangsúlyt.

„AZ ISKOLA RENDŐRE” program az általános iskolai oktatásra épül, elősegítve a rendőrség által a gyermekek felé irányuló bűn- és baleset megelőzési tevékenységet. A kijelölt „iskolarendőr” folyamatosan kapcsolatban áll az oktatási intézmények vezetőivel.

2020. szeptember 01-jétől az ország erre kijelölt köznevelési és szakképzési intézményeiben segíti iskolaőr az intézmény rendjének fenntartását. Az iskolaőr – fegyverhasználati jog nélkül – kényszerítő eszközzel rendelkező, sajátos jogokkal felruházott közfeladatot ellátó személy, aki a rendőrség területi szervénél áll munkaviszonyban. Az iskolaőr biztosítja, hogy a kijelölt oktatási-nevelési intézmény pedagógusai, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottai feladataikat zavartalanul elláthassák. A tanulók vagy az intézmény dolgozóinak biztonságát sértő vagy veszélyeztető cselekményeket megakadályozza, megszakítja, a sérelmükre elkövetett jogellenes cselekményeket megelőzi. Városunkban a Dr. Hepp Ferenc Általános Iskolában és a Dr. Illyés Sándor Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégiumban segíti iskolaőr az intézmény rendjének fenntartását.

A bűnmegelőzés területén megfogalmazott, gyermekeket, városi ifjúságot megcélzó akciók, programok elősegítették a gyermekvédelmi munka hatékonyságát az elmúlt időszakban is. A BVSZSZK által megvalósított nyári táborokban az elmúlt esztendőben is meghívott előadóként

volt vendég a rendőrség munkatársa. A program lehetőséget nyújt a gyermekek hiteles tájékoztatására és az interaktív beszélgetésre is.

A szabálysértés és a bűncselekmény elkövetése általában a fiatalkorúakra jellemző, de sajnos a gyermekkorúak körében is előfordul. 2024-bez képest 2025-ben a duplájára nőtt az elkövetők száma. Bár a kutatások azt mutatják, hogy nem egyértelműen a serdülőkor pszichológiai problémái vezetnek a bűncselekmények elkövetéséhez, mégis meghatározó szerepet játszik a fiatalkori bűnelkövetés kialakulásában, hiszen felerősítheti a fiatalkorúban a negatív környezeti hatásokra (akár családban, akár a baráti társaságban) való érzékenyebb reagálást.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ kiterjedt jelzőrendszeri kapcsolata, illetve az ember és lakosság közeli szolgáltatásai kapcsán a gyermek és fiatalkorúak – anonimításukat kérve – tájékoztatják a szociális szakembereket a legális, illetve díjazner drogok városon belüli előfordulásáról.

Figyelmet érdemel az a megállapítás, hogy az egyszülős családok, illetve több gyermeket nevelő családok gyermekei követnek el szabálysértést, bűncselekményt. Évről évre emelkedik azon tanulók száma, akik 30 óránál is több igazolatlan hiánnyal rendelkeznek, a legjellemzőbb elkövetési formák a lopás, a garázdaság, a csoportos garázdaság. A fiatalkorúaknál a lopás van jelenleg nagyobb számban, melynél az ok feltehetően a vágy és a lehetőségek közti szakadék. Amihez nem tudnak hozzájutni, de vágnak rá, alkalmi lopásokkal szerzik meg, melyek fő színterei az áruházak, a bevásárlóközpontok és az iskola.

2025.		Ö
Szabálysértés elkövetése	Gyermekkorú	8
	Fiatalkorú	27
	Összesen	35
Bűncselekmény elkövetése	Gyermekkorú	1
	Fiatalkorú	12
	Összesen	13
Összesen		48

7.A települési önkormányzat és a civil szervezetek együttműködése

A gyermekvédelem sokkal több annál, mint egy intézmény- vagy jogrendszer. Ahhoz, hogy a gyermekeket valóban meg tudjuk védeni, a társadalom minden szereplőjének ki kell vennie belőle a részét.

Városunkban több, mint száz civil szervezet működik. Igyekezzünk kapcsolatot létesíteni mindazon szervezetekkel, amelyek tevékenysége a gyermekek védelméhez, szabadidejük hasznos eltöltésének előmozdításához segítséget nyújthat.

A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkája nagy segítséget nyújt a kábítószer és alkoholfogyasztás visszaszorításában. 2025. március 24-én a Mentálhigiénés Egyesület újraélesztette városunkban a helyi Kábítószerügyi Egyeztető Fórumot, melyet azóta is aktívan facilitál, jelenleg a programok, feladatok meghatározása zajlik. Ennek érdekében fontos, hogy a szabadidő helyes eltöltésére vonatkozóan a fiatalok által is elfogadott, életkorukhoz és igényeikhez igazodó programok kerüljenek megszervezésre.

2020. június 19-én megnyitotta ajtaját az Életműhely Alapítvány által működtetett Connect Ifjúsági Centrum. A helyi keresztény közösségek és a városvezetés a kezdeményezés mellé álltak, felkarolták és támogatták azt. A klubként működő világos és tágas helyiségbe elsősorban 13-20 éves fiatalokat várnak drog és alkoholmentes, biztonságos környezetbe, szórakoztató, egyben tartalmas elfoglaltságokat kínálva. Cél az értékteremtés és a közösségépítés. Tematikus estek, kerekasztal-beszélgetések, előadások szerveződnek a fiatalokat érdeklő témákban, továbbá sportolási lehetőséggel, sokféle játékkal várják a betérőket, sőt, a tanulásban is segítséget nyújtanak.

A gyermek- és ifjúságvédelem területén kiemelten fontos a prevenció. A DADA program a Békési Rendőrkapitánysággal és a helyi Polgárőrséggel közösen folyamatosan folytatódik.

A Békés Vármegyei Rendőr-főkapitányság által indított Zebra zsaru program szeptember hónapokban a tanév kezdete miatt a közoktatási intézmények környékén megnövekedett gyalogos forgalomra hívott a figyelmet felhívni. A zebraszaruk és a polgárőrségi forgalomirányítás az iskolánál lévő gyalogátkelőhelyeknél segítik a diákokat a biztonságos átkelésben.

A gyermekek védelméhez, szabadidejük hasznos eltöltéséhez Békés városában a civil szervezetekkel való együttműködés elengedhetetlen. Fontosnak tartjuk, hogy azokkal a civil szervezetekkel, amelyek tevékenysége kapcsolódik a gyermekek védelméhez, minél szorosabb kapcsolatot tudjunk kialakítani. Néhány civil szervezet, amely nagyban hozzájárul programjaival, adakozásával a gyermekek védelméhez városunkban: a Mentálhigiénés Egyesület, a „Más Kép” Egyesület, a Szent Lázár Alapítvány, a „Hét krajcár” Egyesület és a Békési Fiatalokért Egyesület.

A gyermek- és ifjúságvédelemnek fontos eleme a prevenció. Ebben nyújt segítséget a Békési Rendőrkapitányság és a helyi Polgárőrség közös programja a DADA (Drog, Alkohol, Dohányzás, AIDS)a 2024. évben is folyamatosan tartottak előadásokat általános és középiskolás gyermekek számára. Ide sorolhatóak a Polgárőrség által az iskolai tanulóknak tartott bűnmegelőzési előadások.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ óriási szerepet vállal az iskolai, védőnői és a kortárs csoportok programjainak létrehozásában, és annak koordinálásában, a gyermekek szabadidejének hasznos eltöltésében.

A gyermekek védelmének igénye tulajdonképpen egyidős az emberiséggel és a szervezett társadalmak kialakulásával.

A gyermekek védelmének alapja, hogy a mikroközösség, amelyben él, védelmet, biztonságot nyújtson neki. A család megtartó szerepe nélkülözhetetlen, ám ahhoz, hogy ez a közeg valóban biztonságot és támaszt adjon, a benne szereplők egészét is támogatni kell. Nemzetstratégiai kérdés a lelki egészség, a családok fennmaradása. Olyan rendszerre, támogatási formákra, megoldásokra van szükség, amely az embert, mint egyént segíti.

Egy gyermek élete olyan, mint egy papírlap, melyen minden arra járó nyomot hagy. A 2025-ös év értékeléseként megállapítható, hogy az önkormányzat a lehetőségeihez mérten mindent megtett a gyermekek jólétének biztosításáért, a törvényes feltételek mellett igyekezett maximálisan a gyermekek érdekeit szem előtt tartva végezni a hétköznapi nem könnyű, de megtisztelő feladatát.

„Egy magocska jó helyre ültetve, megfelelően táplálva sudár fává terebélyesedhet, rossz körülmények közt pedig csenevész bokrocska marad.” (Szendi Gábor)

Békés, 2026. május 11.

Tárnok Lászlóné
jegyző